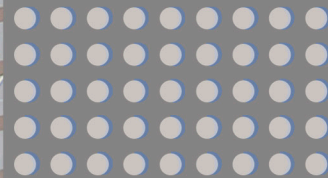

BJØRN CHRISTIANSENS HUS –
PSYKOLOGIBYGGET – CHRISTIES GATE 12
BYGG 10210 / KOMPLEKS 9900492

FORVALTNINGSPLAN UIB 2018

INNHOOLD

■ Innhold	3	■ 5.1 Om arkitekten	28
■ Godkjenning	5	5.2 Kronologisk endringshistorie	30
■ 1 Bjørn Christiansens hus – Christies gate 12	6	5.3 Kultur- og arkitekturhistorisk verdi	34
1.1 Fredningsvedtak	7	5.4 Kulturminneverdi eksteriør	36
■ 2 Bærende verneverdier	10	Beskrivelse fasader	38
■ 3 Generelt	12	Beskrivelse yttertak	44
3.1 Formål forvaltningsplanen	12	5.5 Kulturminneverdi interiør	46
3.2 Lovgrunnlag	12	Vestibyle	48
3.3 Kulturminnemyndighet	13	Trappehall	52
■ 4 Vernebestemmelser	14	Konstruksjoner generelt	56
4.1 Hva er vedlikehold?	15	Kunsten i huset	58
4.2 Hva er tiltak?	16	5.6 Beskrivelse utomhus	63
4.3 Hvem gjør hva?	17	■ 6 Skjema: Vøl og vern	64
■ 5 Beskrivelse av bygning Christies gate 12	18	■ 7 Kart	65
5.1 Bygningens historie	20	■ 8 Kilder	66

GODKJENNING

	DATO
Forvaltningsplan godkjent av UiB	19.04.2017
Revisjon	
<i>Forvaltningsplan er forelagt Riksantikvaren</i>	

1 BJØRN CHRISTIANSENS HUS – CHRISTIES GATE 12

Landsverneplan for Kunnskapsdepartementet, LVP

ADRESSE Christies gate 12	BYGGEÅR 1952	GNR/BNR 164 / 1145	UiB BYGNINGSNR. 100134	ASKELADDEN ID 175082-1	LVP: KOMPLEKS/BYGNING 9900492 / 10210
ARKITEKT Per Grieg	VERNEKLASSE 				
EIER UiB					
FORVALTER UiB					
KOMMUNE Bergen					
FYLKE Hordaland					
FORVALTNINGSMYNDIGHET Riksantikvaren					

■ = Christies gate 12, fredet bygning

1.1 Fredningsvedtak 18. juni 2014. Forskrift om fredning av kulturhistoriske eiendommer:

- = bygning
- = utomhus

Omfang

Fredningen omfatter bygningens eksteriør og interiør i hovedadkomst og trapp/trapperom. **Fredningen av eksteriør og interiør** inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, planløsning, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, gerikter, listverk og detaljer som skilt og dekor m.v. Fast inventar som skap m.v. er fredet som del av interiøret. Omfanget av interiørfredningen er **markert på plantegninger** (s. 8–9).

Formål

Formålet med fredningen av Christiesgt. 12, «Bjørn Christiansens hus» er å sikre det arkitektoniske uttrykket som eksempel på **senfunksjonalistisk stil** som karakteriserte de store statlige og halvstatlige institusjonenes bygninger som ble reist i Bergen i denne perioden.

Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater. **Formål med fredning av interiør** er å opprettholde opprinnelig rominndeling med opprinnelige og eldre bygningsdeler, overflater og materialbruk, belysning, armaturer og detaljer, samt opprinnelig fast inventar.

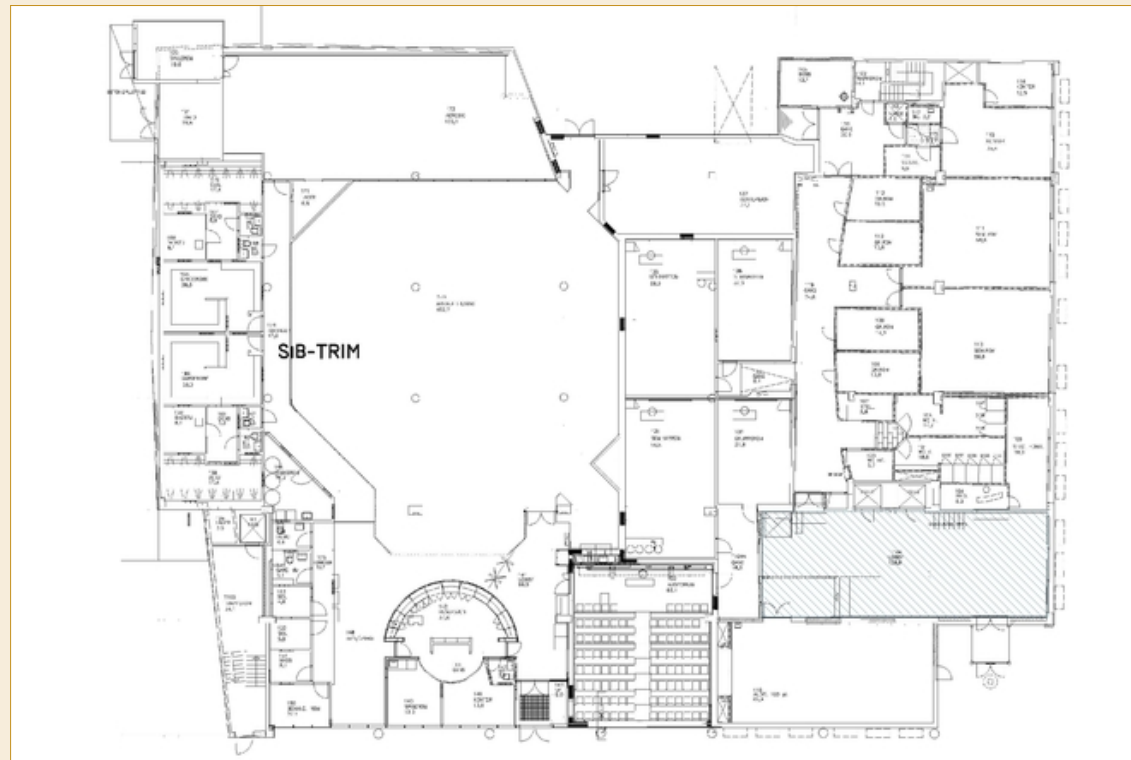
Begrunnelse

«**Bjørn Christiansens hus**» er tegnet av arkitekt **Per Grieg** og oppført som hovedkontor for Trygdekassen i Bergen i 1952. Bygningen er i betong med fasadene kledt i plater av hvit trondheimitt (dioritt). Bygningen har blokk-karakter, og i første etasje kommer de bærende elementene i konstruksjonen til syne som rundsøyler i Le Corbusiers ånd.

Vestibye/trappehall har en åpen romvirkning, trapperekker har 1950-tallets enkle og spinkle oppbygning.

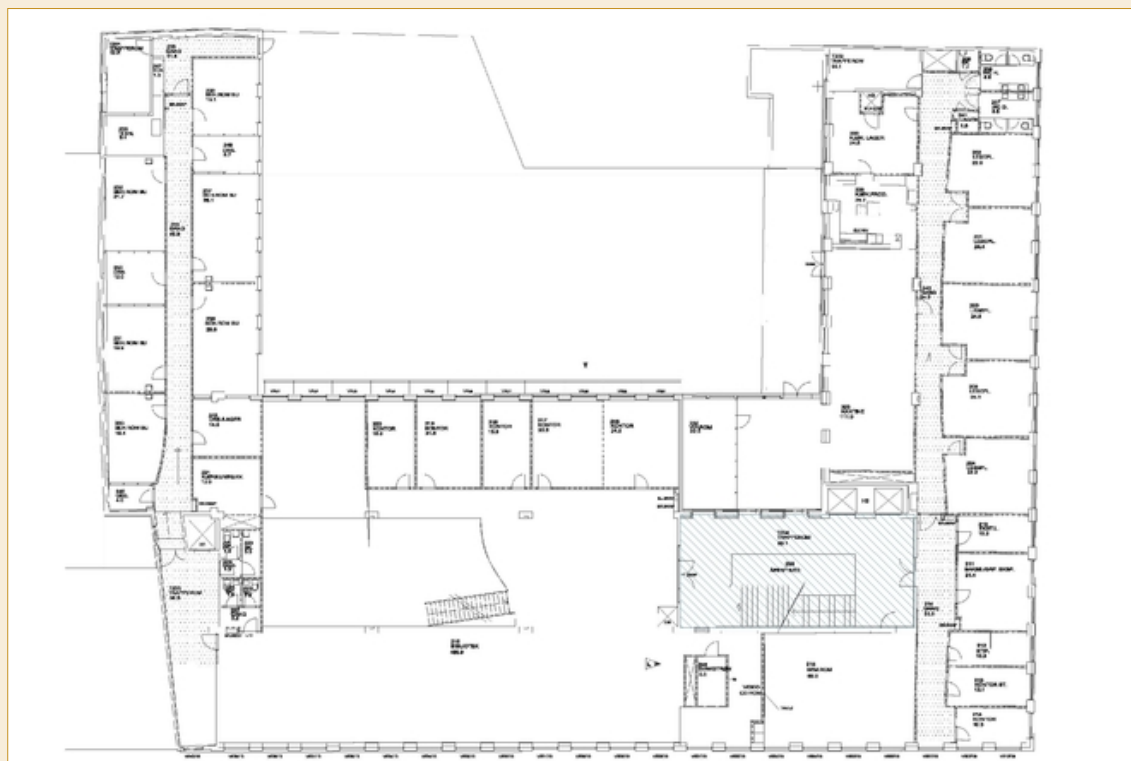
Bygningen ble pietetsfullt ombygget i 1996 for bruk av UiB.

1 BJØRN CHRISTIANSENS HUS – CHRISTIES GATE 12

Plantegning 1. etasje. Omfang av interiørfredning er markert med blå skravur. Opphavsrett: Statsbygg

1.

2.

Plantegning 2. etasje. Omfang av interiørfredning er markert med blå skravur. Opphavsrett: Statsbygg

2 BÆRENDE VERNEVERDIER

De bærende verneverdiene beskriver kvaliteter ved bygningen som skal ha spesielt fokus i den videre forvaltningen. Nye tiltak skal underordne seg de bærende verneverdiene.

TIDSTYPISK FASADE

Det steinkledte, kompakte hovedvolumet med stram vindusrytme står i kontrast til bygningens første etasje der synlige bærende søyler i front og store vindusflater skaper letthet og signaliserer åpenhet mot byen. Den originale slanke gesimsen som løper rundt hele fasaden mot gaten og et inntrukket inngangsparti, understreker særpreget og det tidstypiske. Den unike, originale klokken på fasaden er bygningens logo og minner om husets viktige plass i bybildet.

ORIGINALE ROM

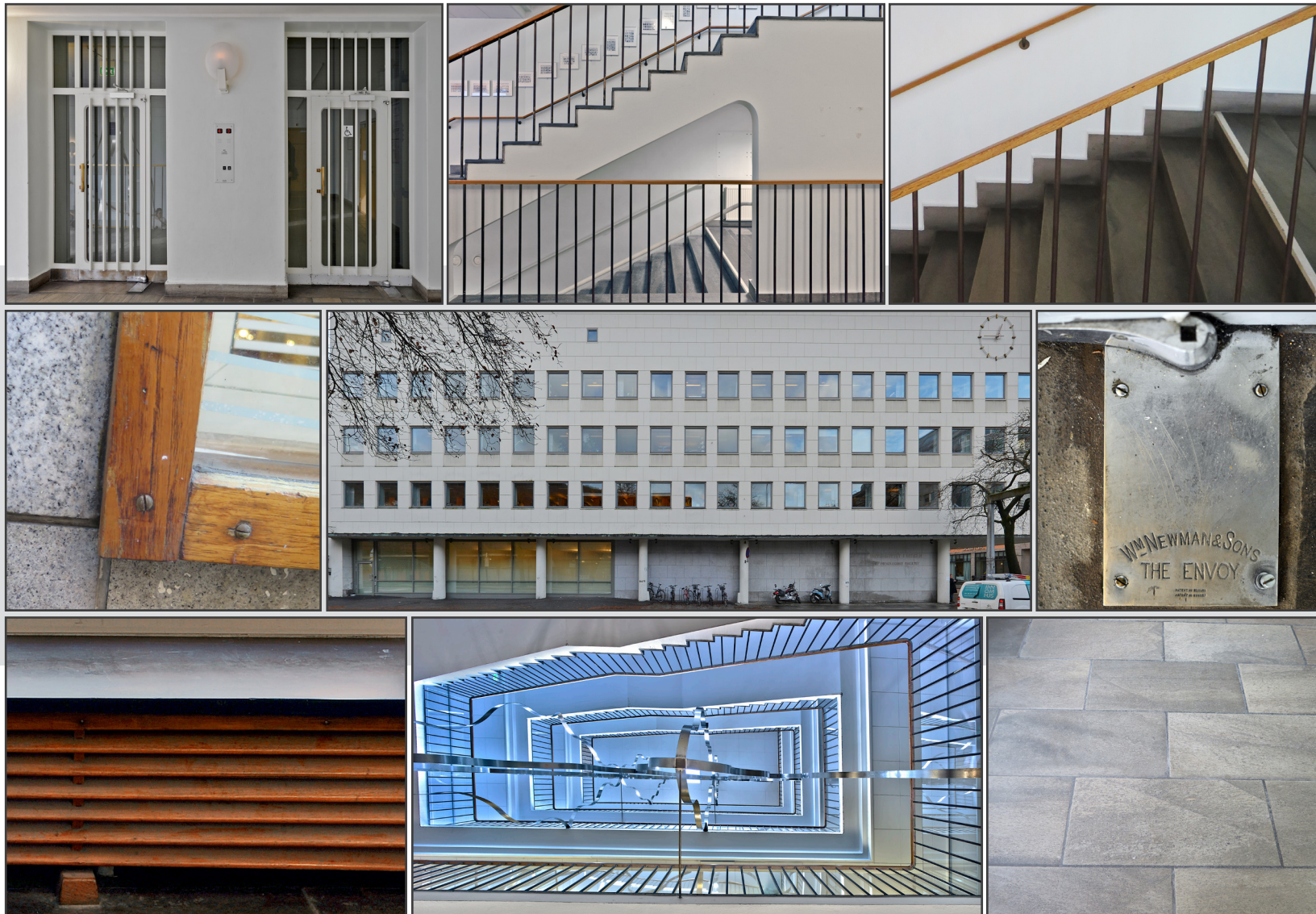
Vestibylen og trappehallen er bevart i tilnærmet original form. Begge rommene har vesentlige originale bygningsdeler intakt som tilfører kvalitet og gir en klar fornemmelse av hvordan den tidstypiske bygningen fremstod på 1950-tallet.

Den elegant utformede trappen med dagslys fra store vindusåpninger mot bakgård, gir stor opplevelsesverdi. To originale heiser styrker troverdigheten av at rommet er originalt.

MATERIALER OG OVERFLATER I INTERIØR

En solid og flott materialpalett er med på å gi denne bygningen et helhetlig preg. Her er vegger i malt betong, originale skifergulv, eikedører, originalt rekkverk i trappeløpet, interiør i teak/eik og detaljer i messing. Veggmaleriet av Ansgar Larssen i 3. etasje, som opprinnelig prydet Trygdekassens spisesal, er ikke fredet, men har stor verneverdi.

3 GENERELT

3.1 Formålet med Forvaltningsplanen

Forvaltningsplanen er utarbeidet på bakgrunn av Landsverneplan for kunnskapsdepartementet og bestemmelser gitt i kgl. res. «Overordna føresegner om forvaltning av statlege kulturhistoriske eigedomar» 1. september 2006.

Forvaltningen skal sikre at de kulturhistoriske verdiene som knytter seg til de fredede bygningene blir ivaretatt både på kort og lang sikt.

Forvaltningsplanen er utarbeidet i samsvar med antikvariske prinsipper og inneholder detaljert registrering og dokumentasjon av hver enkelt bygning, samt beskrivelse av forhold som må ivaretas ved rehabilitering og endring.

Forvaltningsplanen beskriver prosedyrer og rutiner for vedlikehold av de enkelte husene, og beskriver ansvarsfordeling og arbeidsfordeling hos eier i alle spørsmål om vedlikehold og tiltak på eiendommen.

Forvaltningsplanen inneholder premisser for vurdering av utviklingsmuligheter og begrensninger for eiendommen og fredede enkeltbygg.

Forvaltningsplanen gir retningslinjer for nødvendig kontakt med rett kulturminnemyndighet.

3.2 Lovgrunnlag

Vernet av Christies gate 12 – Bjørn Christiansens hus er hjemlet i:

- Kgl. res. «Overordna føresegner om forvaltning av statlege kulturhistoriske eigedomar». 1. september 2006
- Landsverneplan for Kunnskapsdepartementet, fredningsvedtak av 18. juni 2014
- Kulturminneloven § 22 a

3.3 Kulturminnemyndighet

- Planen har gyldighet som **forvaltningsplan** for eiendommen Christies gate 12, Bjørn Christiansens hus, som fredet bygning.
- **Riksantikvaren er kulturminnemyndighet** for bygg og anlegg i Statens eie som er fredet etter kulturminneloven eller angitt i Landsverneplanen.
- **Hordaland fylkeskommune er kulturminnemyndighet** for bygg og anlegg i statens eie som har verneklasse 2, jfr. brev fra Kunnskapsdepartementet av 16.06.2016: *Statens kulturhistoriske eiendommer (SKE) – Landsverneplan for Kunnskapsdepartementet – VERNEKLASSE 2, utvalg byggverk og utomhusområde til bekreftelse.*
- **Hordaland fylkeskommune er kulturminnemyndighet** for graving i fredede utomhusanlegg som er i statens eie.

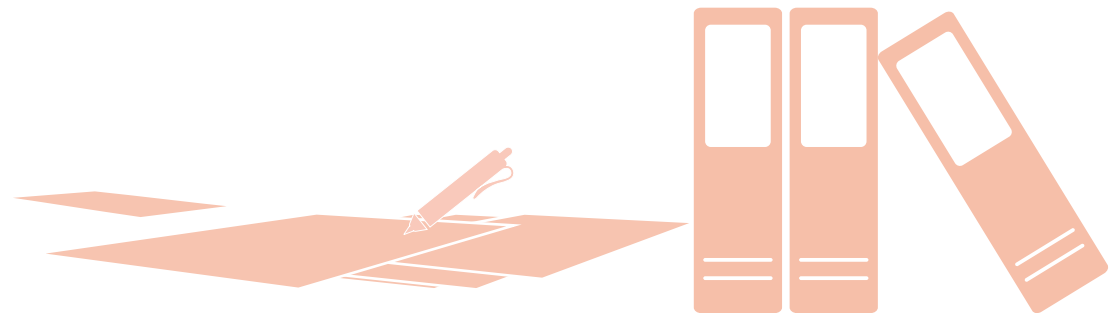
4 VERNEBESTEMMELSER

Den fredete bygningen skal vedlikeholdes og brukes slik at den ikke forfaller. Universitetet i Bergen har, som eier også forvalteransvar.

De særbestemmelser som det er redegjort for i dette dokumentet skal være førende i UiBs (Eiendomsavdelingens) ordinære styringsdokumenter og gjennom ordinære rutiner for forvaltning, drift og vedlikehold.

Det må ikke igangsettes vedlikehold eller tiltak som kan motvirke formålet med vernet. Større endringer/utskiftinger av ikke-vernede elementer i den vernede bygningen defineres derfor som tiltak med tilhørende prosedyre kap 4.3.

Vedlikehold og istandsetting skal skje med materialer og metoder tilpasset anleggenes og bygningenes egenart og arbeidet skal utføres av håndverkere med riktig kompetanse til oppgaven. Arbeider i et vernet bygg må gjøres på en måte som ikke reduserer de arkitektoniske og kulturhistoriske verdiene, men derimot tilfører huset ny kvalitet.

4.1 Hva er vedlikehold?

Med **vedlikehold** menes fornyelse av overflater med samme type materialbruk og farger som eksisterende. Endring eller større utskifting regnes ikke som vedlikehold.

Hovedprinsipp for vedlikehold

Det er bedre å vedlikeholde enn å reparere, og det er bedre å reparere enn å skifte ut.

Ved vedlikehold og eventuell utskifting skal det brukes materialer som tilsvarer opprinnelig materialbruk.

Eksempel på vedlikehold

- **Maling/oljing**
med samme type maling/olje og farge som eksisterende
- **Små reparasjoner av murverk**
med samme type betong, tegl og mørtel
- **Utskifting av enkelttegl**
med tegl av tilsvarende farge, størrelse og overflate
- **Små reparasjonen av taktekke**
med samme materialbruk som eksisterende

4 VERNEBESTEMMELSER

4.2 Hva er tiltak?

Alt arbeid utover vanlig vedlikehold defineres som tiltak. Tiltak skal dispensasjonsbehandles hos Riksantikvaren. Søknad om dispensasjon må inneholde beskrivelse av tiltakets omfang og konsekvenser for bygningen. Tillatelse må foreligge før tiltak kan iverksettes.

Hovedprinsipp innen bygningsvernet

- **Mest mulig** av bygningens ulike deler skal bevares.
- **Skjulte deler** av bygningen (konstruksjoner og bakenforliggende lag) er like viktige å ta vare på som synlige (overflater). Det er et mål å bevare helheten på best mulig måte, ikke bare det visuelle uttrykket.
- **Hvis man må endre**, er det bedre å føye noe til enn å fjerne originale eller gamle deler. Det beste bygningshistoriske «arkivet» er bygningen selv.
- **Endringer skal**, om mulig, være reversible. Når behovene endrer seg, kan de nye elementene fjernes og bygningen vil fremstå slik den var før endring.

Eksempel på tiltak – NB: listen er ikke fullstendig

- **Inngrep i konstruksjon** eller overflate ved f.eks. tilpasning til UU, trekking av nye kabler m.m.
- Montering eller fjerning av **lettvegger**
- Utskifting eller endring av **vinduer og dører** med karmen og listverk
- Rive/skifte ut utvendige eller innvendige **bygningskonstruksjoner**
- Endring av **overflatebehandling** som f.eks. maling av umalte/oljede flater og detaljer, fjerning av eldre malingslag, endring av opprinnelig/eksisterende fargevalg
- Utskifting eller endring av utvendig **kledning, taktekking eller fargevalg**
- Utskifting av **himlingsplater/innvendig kledning**
- **Større endringer/utsiftninger** av **ikke-vernede elementer** i den vernede bygningen
- Montering av **teknisk utstyr, lås og beslag, renner og nedløp**

4.3 Hvem gjør hva?

Riksantikvaren er forvaltningsmyndighet for denne fredede bygningen. Før tiltak iverksettes, skal det foreligge tillatelse fra Riksantikvaren.

Eiendomsdirektøren forvalter på vegne av eier, Universitetet i Bergen, denne fredede bygningen. Fagansvar er delegert til **kulturminneansvarlig**.

Kulturminneansvarlig deltar i beslutninger og iverksettelse av strategi for den fredede bygningen sammen med eiendomsdirektør og lederne for Eiendomsavdelingens driftsavdeling og prosjektavdeling. Kulturminneansvarlig har ansvar for kommunikasjon med Riksantikvaren, faglig skjønn knyttet til vernet og søknader om dispensasjon fra fredningsvedtaket.

Driftsavdelingen utøver daglig og/eller periodisk tilsyn med bygningen og kvitterer på inspeksjonslister tilpasset denne fredede bygningen. Driftsavdelingen skal fortløpende og i tråd med FDVU og forvaltningsplanens angivelser, avdekke mangler som utløser vedlikeholdstiltak. Når driftsavdelingen avdekker mangler som utløser behov for tiltak/bygningsmessige endringer utover vanlig vedlikehold, skal kulturminneansvarlig varsles. Dokumentasjon av mangel og forslag til tiltak skal fremlegges i eget skjema «Vøl og vern», kapittel 6.

Prosjektavdelingen er ansvarlig for søknadspliktige tiltak og ansvarlig for igangsetting og gjennomføring av prosjekt i bygningen. Prosjektleder for tiltaket har ansvar for å utarbeide saksdokument som skal være underlag for søknaden til Riksantikvaren om ev dispensasjon fra fredningsvedtaket. Prosjektleder har ved prosjektavslutning ansvar for å oppdatere kap. 5.2 «Kronologisk endringshistorikk» i denne Forvaltningsplanen.

5 BESKRIVELSE AV BYGNING

Christies gate 12

Christies gate 12 – Bjørn Christiansens hus er tilholdssted for Det psykologisk fakultet. Foto: EIA

Trapperommet er utsmykket av Suvu Nieminen. Foto: EIA

Universitetet i Bergen har overtatt flere større sentrale bygninger i Bergen sentrum. Christies gate 12, opprinnelig Bergen Trygdekasse, ble bygget om for UiB i 1995 og tatt i bruk av Det psykologiske

fakultet. Med dette ble UiB eier av et av arkitekt Per Griegs markante byggverk i Bergen. Fredningen gjelder husets eksteriør samt vestibylen og trapperommet.

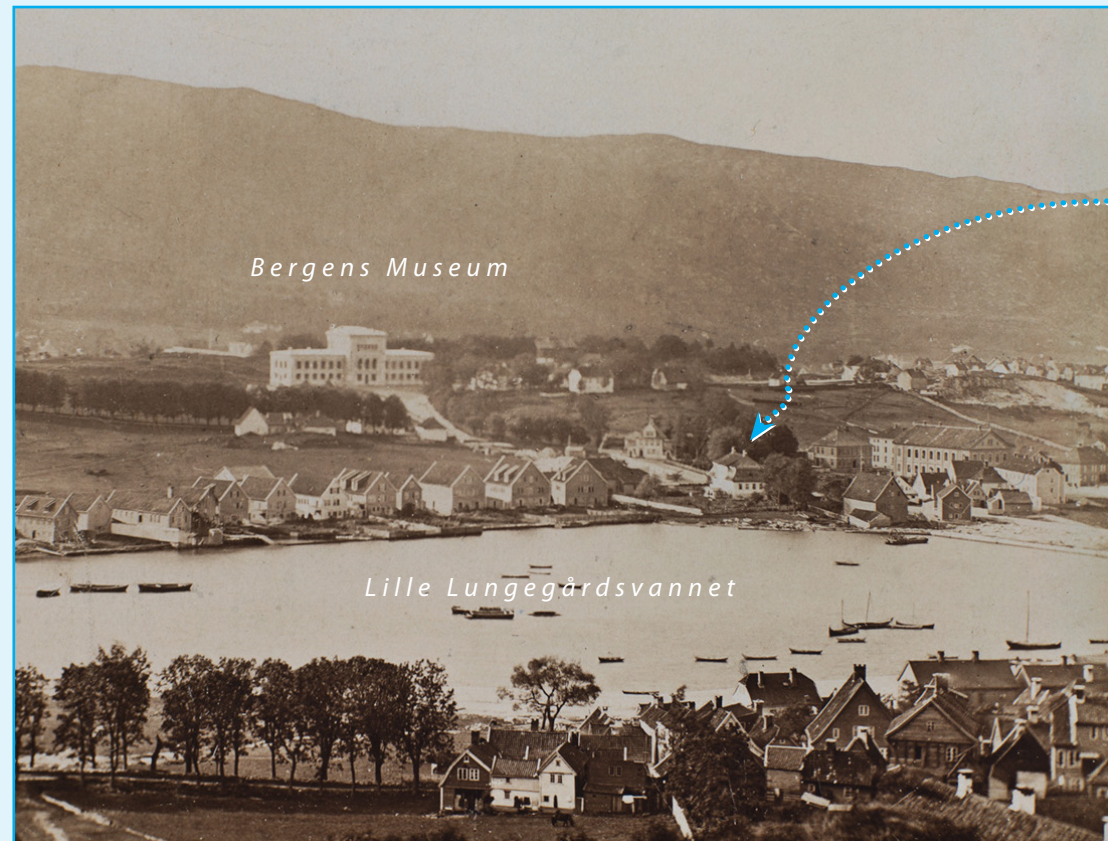
5 BESKRIVELSE AV BYGNING

5.1 Bygningens historie

Denne bygningen ble reist som hovedkontor for Bergen Trygdekasse i 1952. UiB kjøpte eiendommen i 1993. Siden 1996 har Det psykologiske fakultet holdt til her.

Vi befinner oss på den tidligere Frøysethmarken, den grønne marken som etter hvert ble tomteland for en rekke sentrumsbygninger i området rundt gatekrysset Christies gate – Lars Hilles gate. Våningshuset som lå her til i 1949 skal ha vært tegnet av arkitekt og stadsbyggmester Johan Joachim Reichborn (1715-1783) og etter sigende oppført av slaver. Huset var eid av oberstløytnant Meidell og repsluger Balchen. Restauratør Fredrich Frøyseth brukte deler av huset til traktørsted. Repsluger Svendsen kjøpte våningshuset i 1864 og solgte det i 1879 til staten som hadde bruk for kontorlokaler til ingeniørene som planla Vossebanen. Senere ble jernbanens driftsbestyrer Lars Hille (1828-1898) boende her. Han hadde planlagt flere store veganlegg før han ble jernbanemann, planla Bergensbanen og fikk Lars Hilles gate oppkalt etter seg. I dette som etter hvert ble byens bilgate nummer 1 lå bilforretningene Auto 23 og Wigandgården og flere bensinstasjoner.

Et kart fra 1917/1918 forteller at hjørnetomten mellom Christies gate og Lars Hilles gate var tiltenkt et kommunalt bad. Det ble med tanken. Maskinistiskolen flyttet inn

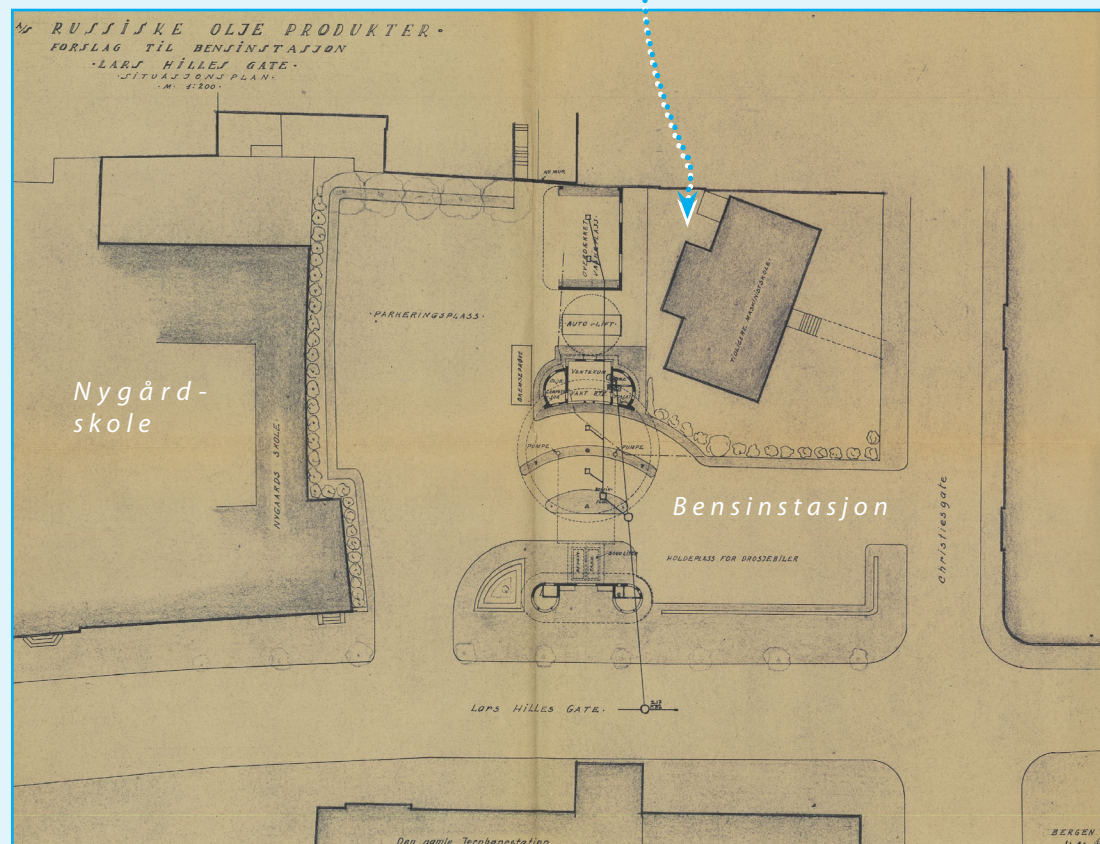
Eiendommen ved Christies gate, som i dag huser psykologene ved UiB har en mangfoldig historie. Foto: Marcus Selmer, Universitetsbiblioteket i Bergen

Våningshuset

Våningshuset på Frøysethmarken ble revet i 1949. Foto: Olav Espevoll, Bergens museum

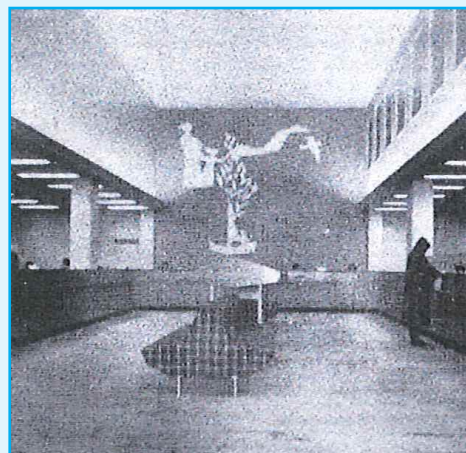
Forslag til bensinstasjon for Russiske Olje Produkter av arkitekt Hans W. Rohde fra 1932. Til venstre på tegningen: Nygård skole. Arkivet etter Byggesaksavdelingen i Bergen

5.1 Bygningens historie

i våningshuset som lå med fasaden mot Christies gate, i 1928 ble huset innredet for kommunale kontorer. Mot Lars Hilles gate fikk selskapet Russiske Olje Produkter bygge en Nafta bensinstasjon. Arkitekt Hans W. Rohde tegnet anlegget i armert betong som stod ferdig i 1934, med holdeplass for drosjebiler.

Arkitekt Per Grieg, som i 1938 fullførte det funksjonalistiske varemagasinet Sundt på Torgalmenningen, hadde allerede i 1931 vunnet konkurransen om nybygg for Bergen Trygdekasse på en tomt i Jon Smørs gate. Prosjektet var byggeklart i 1933, men Rikstrygdeverket nektet å gi byggetillatelse. Den funksjonalistiske bygningen brøt for mye med fasadeskjemaet som var vedtatt for nybygg i brannstrøket. Denne tomten ble overlatt til Leif Grung og Kalmarhuset. Trygdekassen fikk hånd om Christies gate 12, og Per Grieg var klar for et nytt tegneoppdrag.

Planleggingen av nybygget her tok til like etter krigen, grunnarbeidene kom i gang i 1949, med byggetillatelse bare for en etasje. Året etter var det klar bane for oppføring av en stram og kompakt modernistisk bygning bestående av to blokker i fem etasjer med den store klokken mot Lars Hilles gate som eneste dekor. Bygningen fikk et tilbaketrukket inngangsparti på gateplanet i hjørnet mot gatekrysset. I 1953 ble nybygget tatt i bruk. Innvielsesfesten foregikk i Grand Selskapslokaler 22. mars 1954.

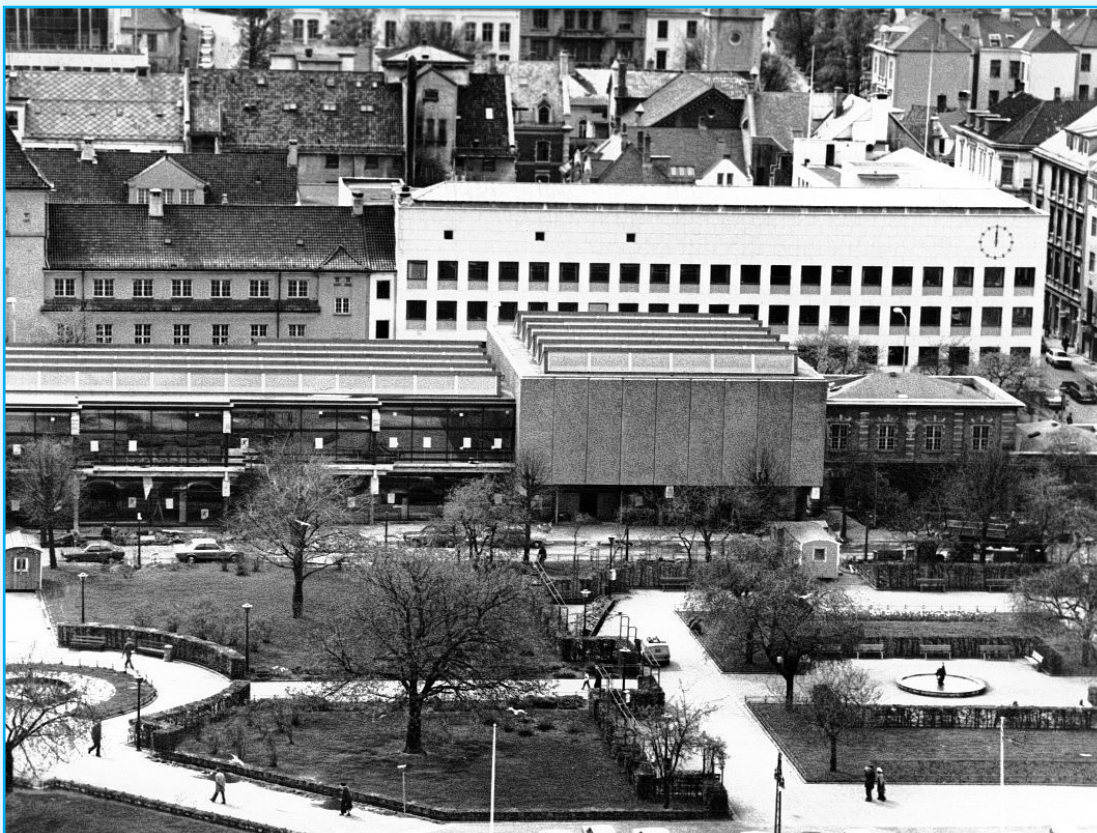
Ekspedisjonslokalet til Bergen Trygdekasse 1960. Lokalet i 2. etasje er i dag bygget om til bibliotek (foto til høyre). Foto: Trygdeetaten

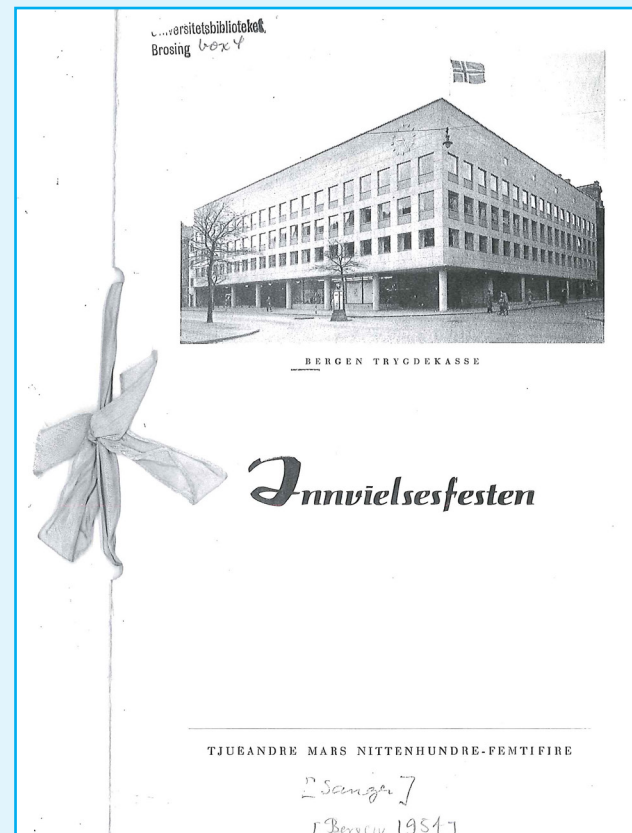
Biblioteket i Christies gate 12. Foto: EIA

«Tiltalende fasader, tidsmessig og uvanlig vakker innredning er byggets kjennetegn.»

Bergens Tidende 13. januar 1954

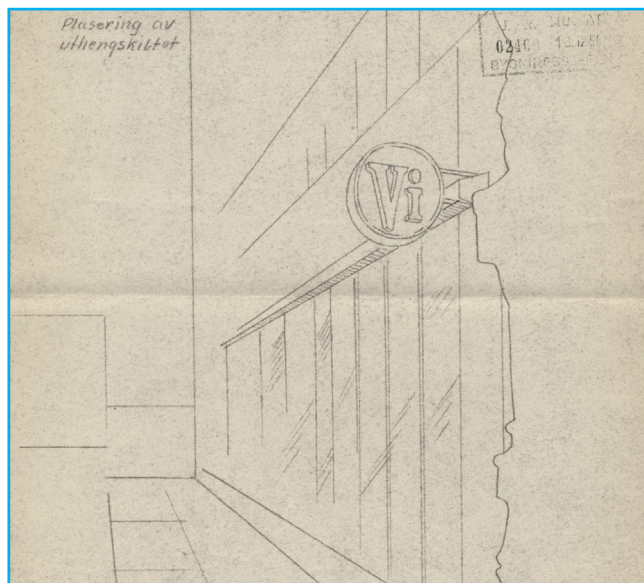
Oversiktsbildet som viser Trygdekassen med originalt tak. Foto: Bergens Tidende

Program for innvielsesfesten 22. mars 1954. Universitetsbiblioteket i Bergen

5.1 Bygningens historie

Fra hovedinngangens romslige vestibyle førte den brede trappen opp til trygdekassens 600 kvadratmeter store ekspedisjonslokale i andre etasje. I tredje etasje var en spisesal dekorert i sin fulle lengde av kunstneren Ansgar Larssen. Trygdekassens storstue huset flere andre funksjoner som fysikalsk institutt og tilhørende legekontor. En bensinstasjon leide en del av i første etasje med åpent kjøreareal mellom bygningens bærende rundpilarer. På dette planet var det butikklokaler med utstillingsvindu både mot Christies gate og Lars Hilles gate.

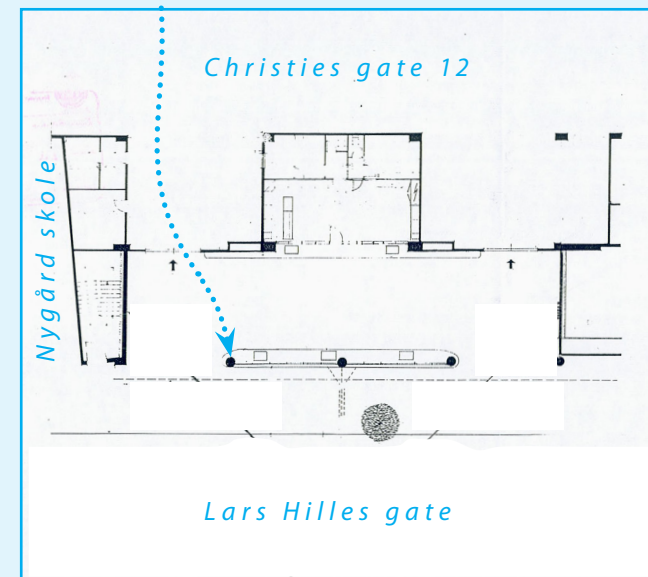
Varehuset Vi, som vendte mot Christies gate, fikk i 1954 montert et toveislysende uthengende, rundt neonskilt på fasaden (se tegning forrige spalte). Langs hele gesimsen løp en liggende lysbord. Nygårds Handelsforening hadde møbelutsalg i første etasje og kjeller mot Lars Hilles gate. I årenes løp hadde Bergen Trygdekasse flere ulike leietakere både i første etasje og ellers i huset.

I 1970 ble det innredet nytt ekspedisjonslokale for Trygdekassen i første etasje mot Christies gate. Bensinstasjonens fasade mot Lars Hilles gate ble endret flere ganger. En Hydro-stasjon med mini-marked flyttet ut da denne delen av første etasje i 2005 ble bygget om til undervisningslokale og treningssenter. Da fikk husets gateplan ny fasade mot Lars Hilles gate, og delvis tett vegg på innsiden av husets bærende, runde pilarer.

Trygdekassegårds interiør var gjennom en større ombygging i 1995. UiB hadde overtatt og bygningen ble endret og tilrettelagt for Det psykologiske fakultet. Huset fikk navn etter professor Bjørn Christiansen, han som var den drivende kraft bak opprettelsen av psykologistudiet i Bergen. I september 1996 flyttet psykologene inn med sin undervisning, forskning og kliniske virksomhet.

Den tidligere ekspedisjonshallen som delvis går over to etasjer, ble da bibliotek og husets sentralrom med en delvis innskutt mesanin i 3. etasje. Huset fikk kantine i 2. etasje med direkte utgang til hellebelagt uteareal

Søyle

Tegning av Hydro Texaco bensinstasjon 1996 av sivilarkitekt Viggo Hartmann. Utsnittet av 1. etasje viser hvordan bensinstasjonen åpnet seg mot gaten.

Søyle

Hydro Texaco bensinstasjon 1996. Foto: Viggo Hartmann

Hydro Texaco bensinstasjon 1996. Foto: Viggo Hartmann

5.1 Bygningens historie

i atriet mellom blokkene. Ved hovedinngangen ble det bygget et vindfang med glassvegger. Det hellelagte fortauet foran hovedinngangen ble rehabilitert.

Trapperommet ble i 1997 utsmykket av Suvi Nieminen med arbeidet Nexus, en fritthengende stålskulptur.

I 2014 flyttet treningssenteret ut og fasaden mot Lars Hilles gate ble endret på ny. Store glassruter er påført en hvit folie med grafiske motiv som hindrer innsyn uten å stenge verden ute. Samme type utsmykning finnes på glassfasaden som vender mot Christies gate. Folien i vinduene er laget av kunstneren Rasmus Brinch på oppdrag fra Estetisk utvalg. Uttrykket er avtemt mot byggets arkitektur og farge.

Vindfanget ved hovedinngangen er et påbygg fra 1995. Foto: EIA

Grafiske motiver i hvit folie på vinduene i 1. etasje er laget av kunstneren Rasmus Brinch. Foto: EIA

OM ARKITEKTEN – Per Grieg

1897-1962

Arkitekt Per Grieg regnes for å være en av landets fremste arkitekter i sin tid. Han var utdannet ved NTH i 1921 og var assistent hos arkitekt Ole Landmark før han etablerte eget kontor i Bergen i 1923.

Grieg var en allsidig arkitekt som gjennomtegnet hver minste detalj og skapte bygninger med særpreg uten unødvendige virkemidler. Han tegnet i nyklassisisme, lot seg inspirere av eldre bergensarkitektur og av internasjonal funksjonalisme. Gjennom Tilsynsrådet for byens utseende var han en pådriver for mer modernistisk arkitektur i Bergen.

Blant hans mest kjente bygninger er den nyklassisistiske telefonsentralen på Kronstad (1928), Handelsstandens aldershjem på Årstad (1929) og ikke minst Sundt Varemagasin (1938) som er et hovedverk i funksjonalismens arkitektur i Norge. For denne bygningen ble han tildelt Houens fonds diplom i 1961. Sundt ble fredet i 1990.

Per Grieg tegnet, i tillegg til Trygdekassen, markante anlegg som Diakonissehjemmets sykehus Haraldsplass, kjøleanlegget Bontelabo, administrasjonsbygg for Bergenske Dampskipsselskap (1958) og hotell Orion på Bradbanken (1957). Hans siste verk ble Bergens Sjøfartsmuseum (1962).

Kilder: Norsk kunstnerleksikon, Store norske leksikon.

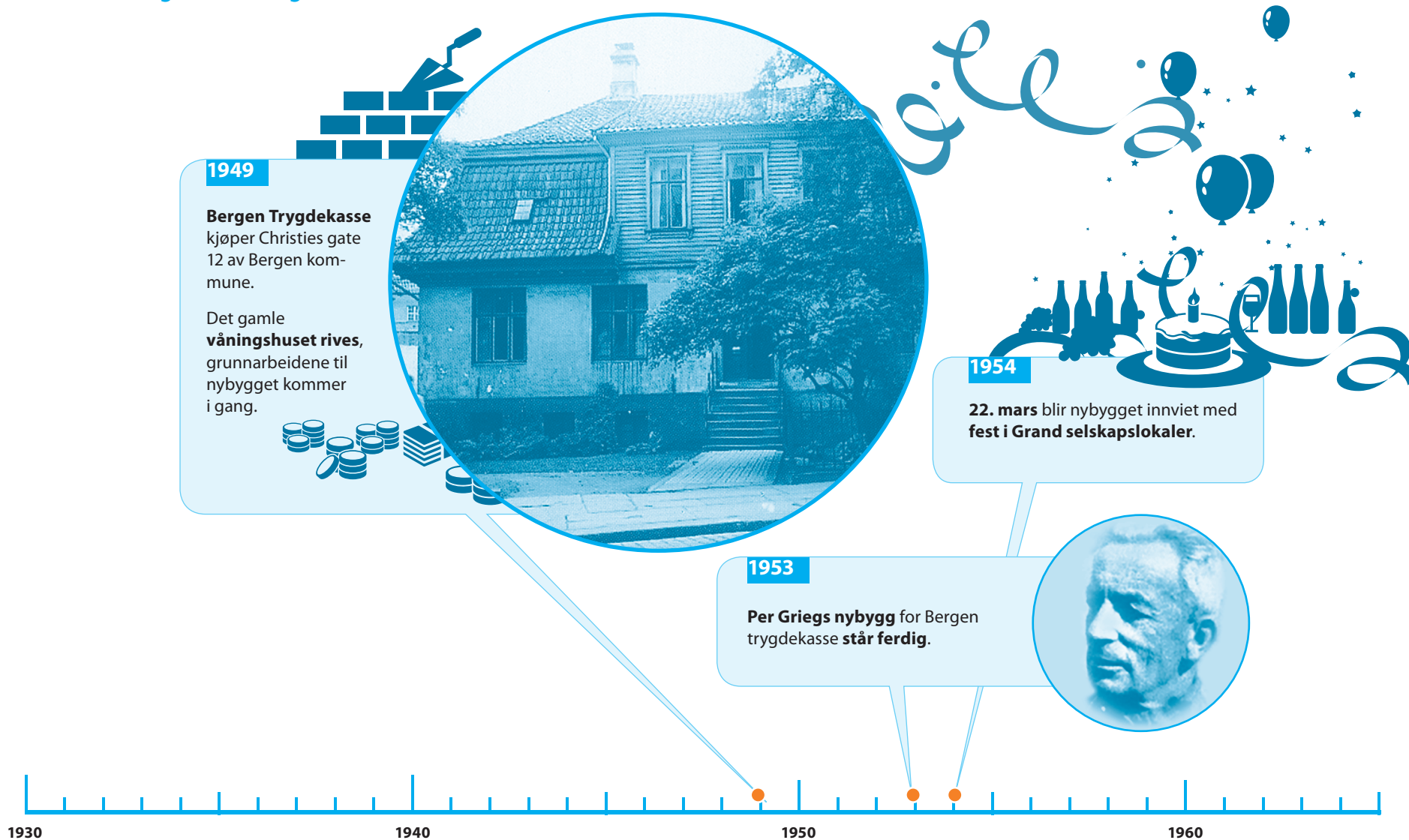
Varemagasinet Sundt av Per Grieg fra 1938. Foto tilhører Universitetsbiblioteket i Bergen

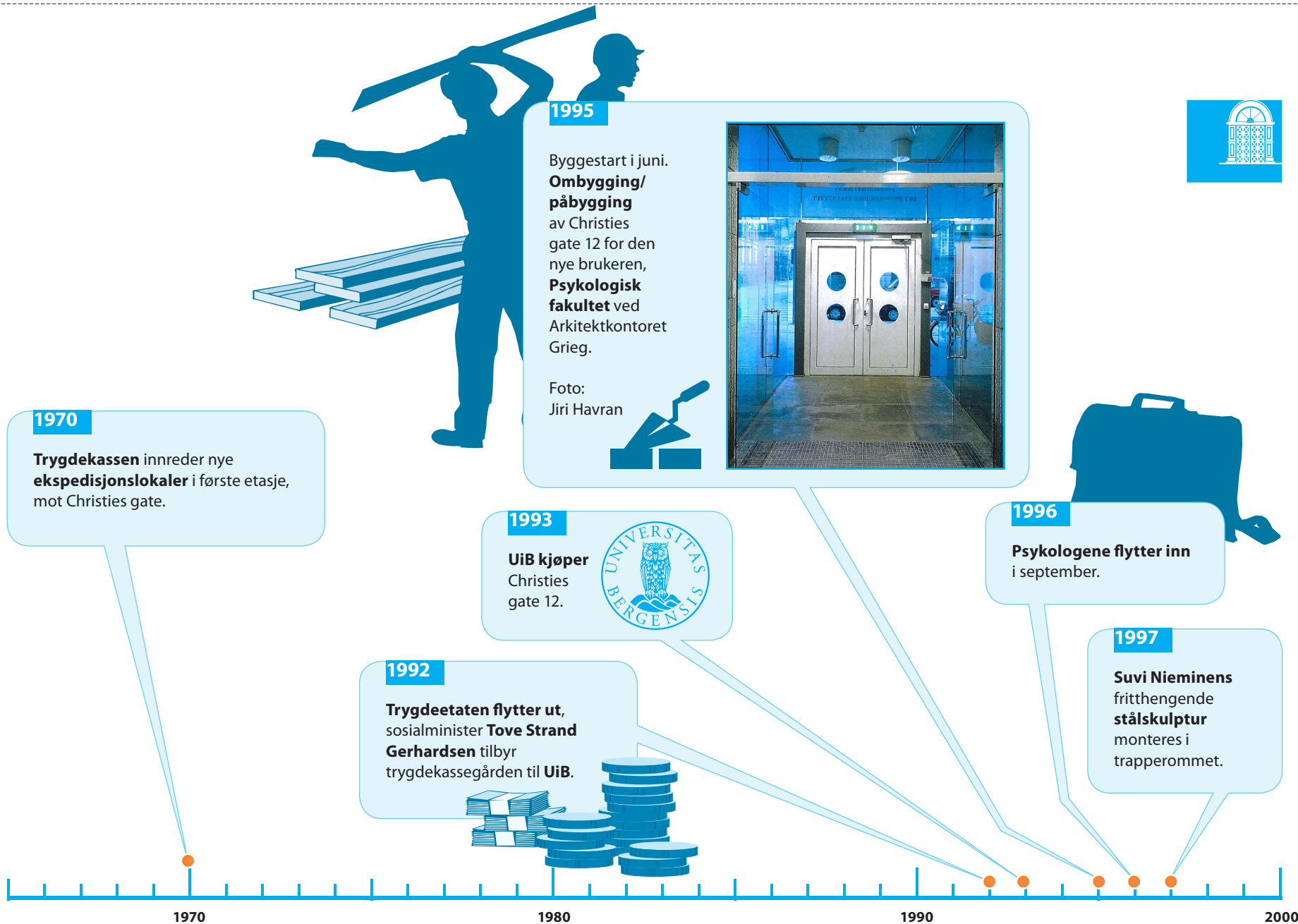
Bergens Sjøfartsmuseum av Per Grieg fra 1962 (foto side 29). Foto: EIA

5.2 Kronologisk endringshistorie

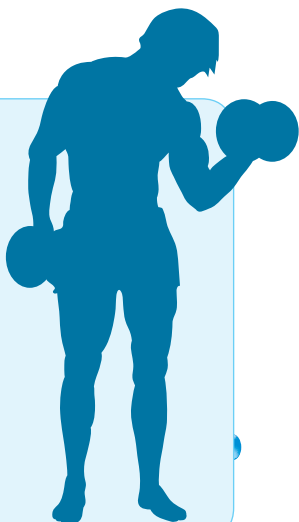

5.2 Kronologisk endringshistorie

2004–2005

Bensinstasjonen i første etasje **flytter**. Ledige arealer blir innredet til **treningssenter og undervisningsrom**.

Fasaden mot Lars Hilles gate endres.

2011

Pusset vestfasade mot bakgård blir **platekledd** etter store lekkasjer.

2015

Psykologistudentens hjelpeorganisasjon **PsychAid/Blå kors/prosjektet «Mot mobbing»** lar **gatekunstnere** dekorere deler av fasade mot Lars Hilles gate med temporære bilder.

Bildet viser arbeid av gatekunstneren **Bart**.

Bergenskunstner utsmykker skadet skiferhelle ved hovedinngang.

2016

Utsmykning av store vindusflater i første etasje mot Christies gate og Lars Hilles gate.

Kunstneren **Rasmus Brinch** utfører oppdraget som kom fra Estetisk utvalg.

2000

2010

2020

2030

Endring fremtid

- = år med tekstblokker, viktige endringer/hendelser
- = år med tekst på forrige eller neste side

**Plass til
ny endringshistorikk**
Fyll på!

5.3 Kultur- og arkitekturhistorisk verdi

SÅRBARHET

Originale heisdører i vestibylen. Foto: EIA

Psykologibygget, den tidligere Trygdekassen, i Christies gate 12 er en av arkitekt Per Griegs markante sentrumsbygninger i Bergen. Bygningen er tidstypisk i sin seinmodernisme, viser etterkrigstidens vilje til å reise rause, moderne kvalitetsbygg for offentlig bruk og blir omtalt som et av de beste- og mest stilrene verk innen norsk seinfunksjonalisme. Dette gir Christies gate 12 kulturhistorisk, arkitekturhistorisk og byhistorisk verdi.

Bygningen har sosialhistorisk verdi som mangeårig tilholdssted for Trygdekassen og ulike tilknyttede helsetilbud. Som tilholdssted for flere

forretninger og bensinstasjoner har denne eiendommen også handels- og motorhistorisk verdi.

Undervisningshistorisk betydning fikk den tidligere Trygdekassen da UiB i 1990-årene fikk etablere seg i bygninger utenfor det opprinnelige universitetsområdet.

5.4 Kulturminneverdi eksteriør

*** DEN FORMULERTE FUNKSJONALISMENS 5 PUNKTER**

- Skjelett av stålmert betong
- Flatt tak med terrasse
- Fri innvendig planløsning
- Horisontale vindusbånd
- Den frie fasaden skulle komponeres

Bygningen som i 1952 ble oppført for Bergen Trygdekasse har tydelige seinmodernistiske trekk. På mange måter gjenspeiler bygget arkitektens stilreise, fra sin forankring i Bergenskolen og Arts and Crafts bevegelsen, via rendyrket tidligmodernisme (Sundt) til en mer pragmatisk og nøktern seinmodernisme i Trygdekassens nybygg. Her kommer også arkitektens håndverksmessige forankring i arts and crafts-bevegelsen til uttrykk.

Mens arkitekt Grieg i Sundt-bygget oppfylte nesten alle **funksjonalismens fem punkter*** til punkt og prikke, er Trygdekassen mindre dogmatisk utformet: Den tidlige funksjonalismens krav om horisontale vindusbånd er fraveket til fordel for en stensatt fasade, med vinduer som hull i veggen, enkelt artikulert med omkransende relieff i fasaden.

Vi finner også karakteristiske trekk fra den tidligere modernismen. Særlig den tilbaketrukkede første etasjen med frittstående runde søyler mot gaten, der bygningen typisk skulle løftes fra bakken, og søylene - eller piloti, skulle eksponere en fri og åpen planløsning.

Trygdekassen er tidstypisk og har flere likhetstrekk med andre viktige bygninger i samtiden. Et av de mest berømte, Arne Jacobsens rådhus i Århus (1941), har blant annet en svært lik steinsatt hovedfasade med tilsvarende artikulerte vinduer. Også utformingen av det sentrale hovedtrapperommet har tydelige likhetstrekk, både i utforming og materialpalett.

Markant fasade mot Lars Hillesgate. Foto: EIA

Grieg hadde i følge Bergens Tidende «... et lykkelig grep på oppgaven» (BT, 13.01.1954). Til tross for et magert etterkrigsbudsjett lyktes Grieg å sørge for en flott og og kostbar fasade. Sokkel mot gaten er kledd med naturstein, en lys granitt.

De utvendige overflatene kan minne om glattpuss som Le Corbusier og Bauhaus-arkitektene brukte på 30-tallet, og som Per Grieg hadde anvendt på flere av sine tidligere bygg.

I følge Riksantikvaren er Trygdekassen et av de beste- og mest stilrene verkene innen norsk sein-funksjonalisme.

Klokken på gamle Trygdekassen er et landemerke i Bergen sentrum. Foto: EIA

De sentrale kulturminneverdiene i eksteriøret er knyttet til fasadens hovedkomposisjon: En løftet massiv, kompakt og steinbelagt hovedform med stram vindusrytme og enkel dekor. Vinduskarmer i teak og detaljer i messing er vesentlig for fasadeuttrykket og del av bygningens helhetlige materialpalett. Spesielt gjelder dette det store og karakteristiske messing-uret på fasaden mot Lars Hilles gate.

5.4 Kulturminneverdi eksteriør

Fasader mot gaten

SÅRBARHET

Fasade mot Lars Hilles gate i øst, Christies gate i nord. Foto: EIA

Fasadenes volummessige hovedkomposisjon er i stor grad intakt, slik som den fremsto i 1952, med et kompakt monolittisk hovedvolum opphevet på søyler over en tilbaketrukket og åpen første etasje.

Fasadene i første etasje er endret i flere omganger i tråd med skiftende bruk. Til tross for skiftende bruk, er både hovedinngangens beliggenhet på hjørnet og gatefasadens åpenhet mot gaten bevart. Både den karakte-

ristiske smekre baldakinen og den innstøpte lampen over inngangen er intakt og gir bygningen vesentlig tidskoloritt.

De opprinnelige vinduene har trolig vært lakkert og fremstått med treets varme uttrykk i fasaden. Disse er skiftet ut i nyere tid med karmen med malt overflate. Også den originale hovedinngangsdøren er skiftet ut.

5.4 Kulturminneverdi eksteriør

Foto: EIA

Den originale klokken, som er et unikt element, er bevart. Teakvindu med trespilebrystning er erstattet av nye vindu.

Fasade mot Christies gate. Foto: EIA

Fasader mot gårdsrommet

SÅRBARHET

Fasade sør og vest vender mot et uteareal som er belagt med betongstein. Foto: EIA

5.4 Kulturminneverdi eksteriør

Fasader

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	VEDLIKEHOLD / TILTAK
Konstruksjon yttervegger	Bærende, runde betongsøyler i første etasje. Betongkonstruksjon, kledd med plater i naturstein.	▶
Overflate yttervegger	Sokkel i lys granitt. Arkitektens intensjon var å plate hele bygningen med naturstein. Mange endringer i fasadens første etasje gir grunn til usikkerhet om granittens alder. Trolig original granitt mellom vinduene mot Christies gate. Malte murfasader med markerte fuger i rutemønster. Fasade mot vest i bakgård har nyere sementplatekledning. I fasade mot gårdsrom i vest er det store vindusåpninger inn mot hovedtrapperom. I dag er dette nyere vinduer. Opprinnelig var her to høye felt med glassbyggestein i hver av de fire øverste etasjene. <i>(Se foto i Grung, Truls: Arkitekt Per Grieg – stor kunstner, stort menneske, 1997, s.105).</i>	▶
Vinduer	Fasader mot Lars Hilles gate og Christies gate er preget av regelmessig fordelte kvadratiske vinduer av lik størrelse, i tredje og fjerde etasje aksentuert med felt under som opprinnelig var i umalt, stående trekledning – trolig teak. I dag er disse feltene malt, mulig også utskiftet. Vinduene ble skiftet midt på 90-tallet. Dagens vinduer er i samme format som opprinnelig med malte trekarmen og isolerglass, topphengt.	▶
Originale vinduer	Store, originale vinduer ut mot Christies gate med karmen i teak og nett, elegant og tidstypisk detaljering. Opprinnelig hadde øvrige vinduer trolig karmen i teak e.l. treverk.	▶

Mindre utbedringsarbeider er vedlikehold. Inngrep som berører opprinnelige materialer skal utføres etter antikvariske prinsipper (kap. 4, vernebestemmelser), og er definert som tiltak.

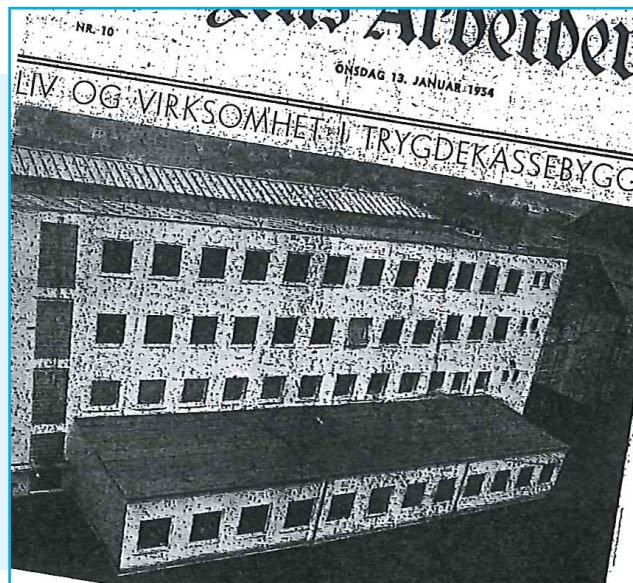
Fasader (forts.)

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	VEDLIKEHOLD / TILTAK
Dører	<p>Plassering av hovedinngangsdør er som opprinnelig. Original dobbel dør var staselig og stod i stil med interiøret, trolig i teak og glass med overlys og dørhånd tak samt detaljer i messing. (Se skjemategning <i>Grung, Truls: Arkitekt Per Grieg – stor kunstner, stort menneske, 1997, side 105</i>).</p> <p>En trolig original omramming av døråpningen i granitt står igjen, i dag omkring en moderne glassdør med et nyere vindfang i glass.</p>	<p><i>Mindre utbedringsarbeider er vedlikehold. Inngrep som berører opprinnelige materialer skal utføres etter antikvariske prinsipper (kap. 4, vernebestemmelser), og er definert som tiltak.</i></p>
Dekor	<p>Under vinduer i andre- og tredje etasje er det felter med opprinnelig umalte stående trespiler - trolig teak som i resten av bygget. I dag er disse malt og trolig også skiftet ut.</p> <p>Et meget karakteristisk ur preger fasaden mot Lars Hilles gate. Dette er originalt og trolig i messing. Uret omtales som et landemerke i Bergen og bør i høyeste grad bevares.</p>	
Takutstikk	<p>Original kobbertecking i smalt format på gesims.</p> <p>Takutspring er uttrukket over hovedinngangsparti.</p>	
Belysning	<p>Trolig original, innfelt kuppel-lampe i tak foran inngangsdør.</p> <p>Elegant sirkulær innfelling i himling. Lampe trolig i glass og stål.</p>	
Gulv	<p>Skifer av ukjent alder.</p>	

5.4 Kulturminneverdi eksteriør

Yttertak

SÅRBARHET

Faksimile Bergens Arbeiderblad 13. januar 1954. Herser vi det originale glasstaket på Christies gate 12.

Foto: Alf Edgar Andresen UiB

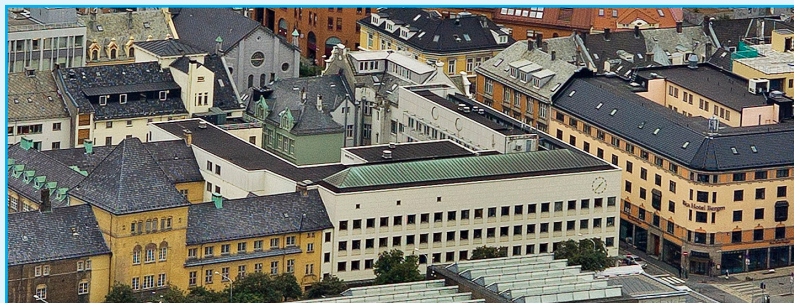
I Byggemeldingskjema fra 1947 er taket beskrevet som: Betong, isolasjon og takpapp. Over behandlingsrom glasstak (trådglass i jernsprosler). De originale byggemeldingstegningene viser et svakt hellende betongtak på gårdsromsiden av midtbæringen. Mot gaten (over behandlingsrommene) er det vist et stort glasstak. På fasadetegningene ser vi at glasstaket løper langs hele gatefasaden, både langs Christies gate og mot Lars Hilles gate. Byggemeldingen oppgir at det er oppbygg for heismaskin mot gårdsplassen.

Den største bygningsmessige endringen i husets historie skjer da UiBs

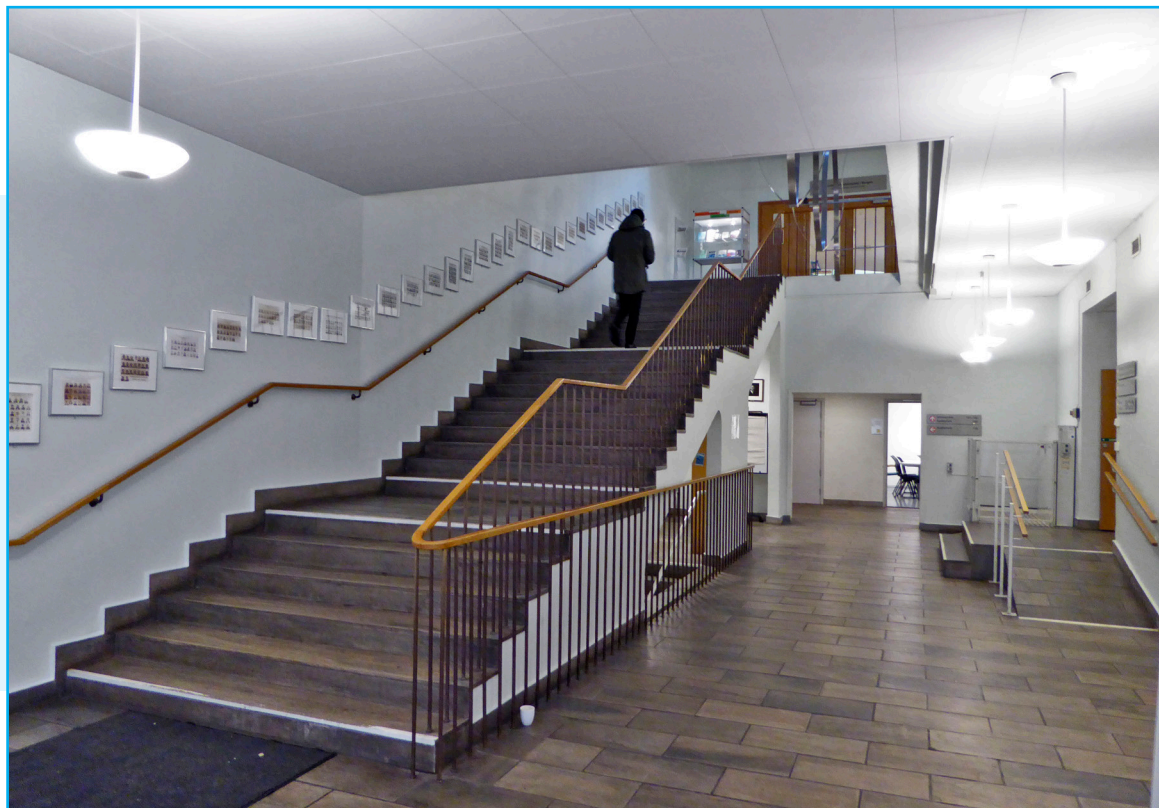
Psykologisk fakultet overtar huset. Det er trolig i denne ombyggingen at det gamle taket bygges om til dagens situasjon. Ferdigrapporten fra ombyggingsarbeidet i 1995, oppgir at taket er etterisolert, omtekket og delvis bygget om. Det opprinnelige glasstaket som hadde en valmet form med flatt møne, er erstattet med et tett kobbertekket tak, med pulttaksform, med valmet ende i hver gavl. Det er bygget to ventilasjonsrom – ett på hver langside- inn mot gården. Ferdigrapporten tyder på at ventilasjonsrommet er bygget oppå det gamle betongtaket, mens jernkonstruksjonene i glasstaket synes å være nye i 1995.

Yttertak

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	VEDLIKEHOLD / TILTAK
Konstruksjon mot gårdsrom	Originalt støpt betongtak, slakt hellende inn mot midtbæring. Taket ble etterisolert og tekkes om i 1995. Da ble det også bygget på to ventilasjonsrom med konstruksjoner av stål.	 <p><i>Mindre utbedringsarbeider er vedlikehold. Inngrep som berører opprinnelige materialer skal utføres etter antikvariske prinsipper (kap. 4, vernebestemmelser), og er definert som tiltak.</i></p>
Konstruksjon mot gaten	Original støpt betongkant i randsonen er bevart. Det originale glasstaket med konstruksjoner av jern, ble erstattet av dagens ståltak i 1995.	
Heismaskinrom	Originalt heismaskinrom fra 1947.	
Taktekking	Tekking av papp på flatt tak, kobber på skrått tak er fra 1995. (Kilde ferdigrapport)	

5.5 Kulturminneverdi interiør

Hovedtrappen er original, rampen til høyre av nyere dato. Foto EIA

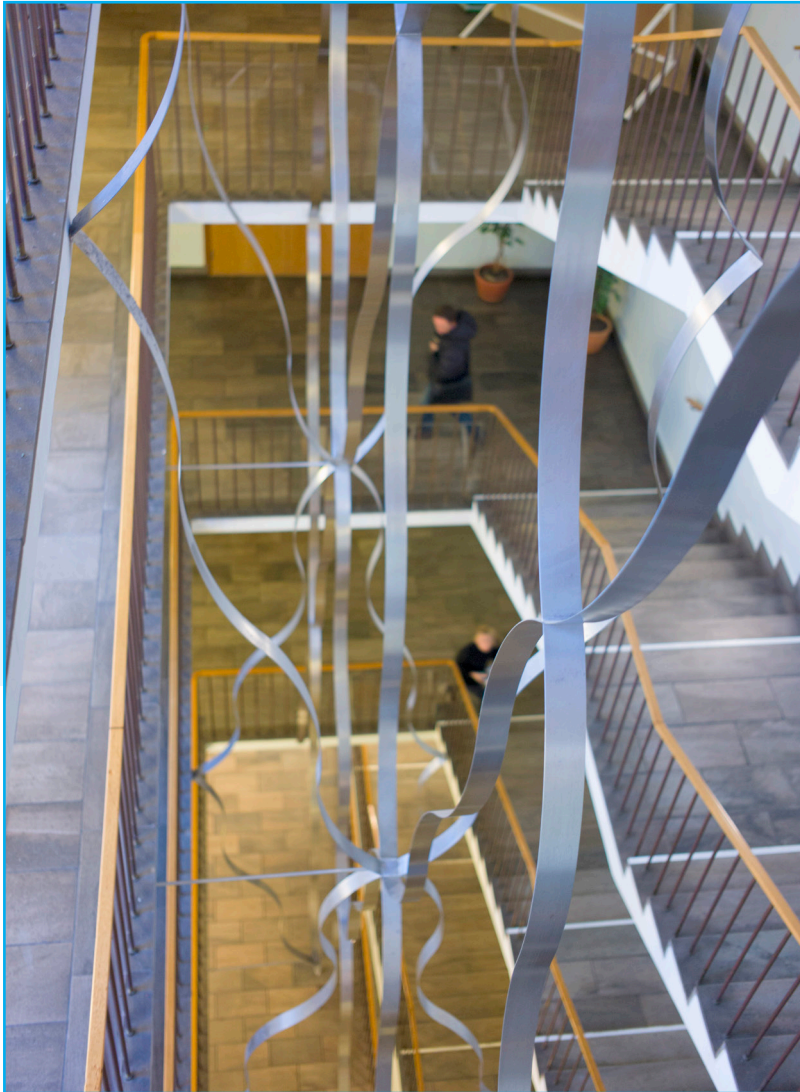
Den opprinnelige bygningen hadde fire interiører som var ekstra påkostet; vestibylen, trappehallen, trygdekassens ekspedisjon og kantinen. Av disse rommene er det i dag i hovedsak vestibylen og trappehallen som er bevart i tilnærmet original form.

Trappehallen er særlig godt bevart. Her er hovedstrukturen intakt, mens overflater og enkelte bygningsdeler er endret. Den karakteristiske heisen er bevart, noe som bidrar til å gi rommet en troverdig tidskoloritt.

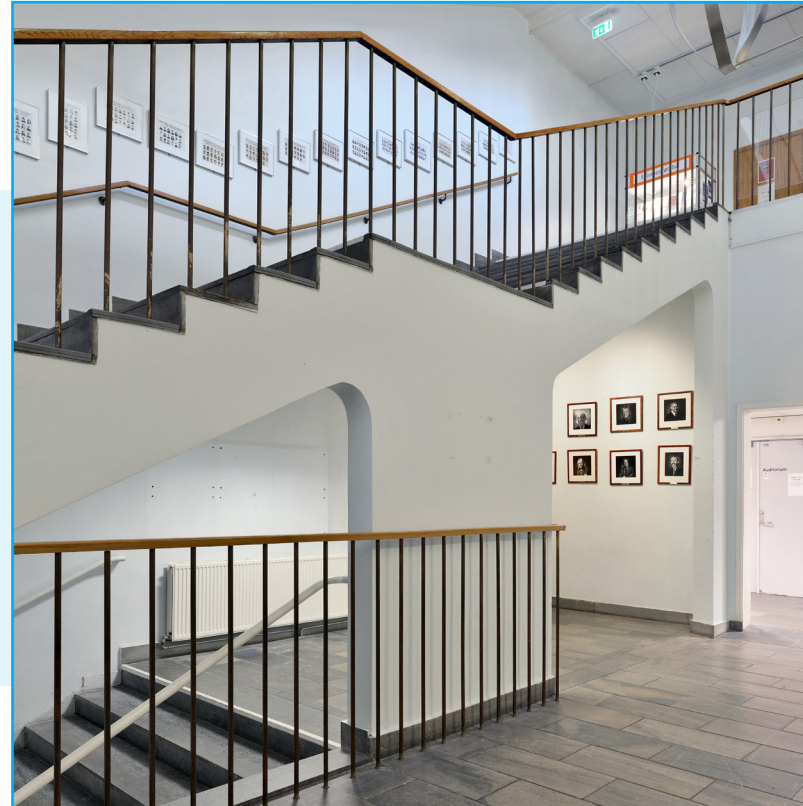
I tillegg til kulturminneverdien har rommet stor arkitektonisk verdi.

Vestibylen har også deler av den originale strukturen bevart, mens enkelte deler er endret, slik som hovedinngangen og ekspedisjonen.

Begge rommene har vesentlige originale bygningsdeler som gir et godt bilde av tidsånden. Materialpaletten med originale skifergulv, eikedører, originale trappeløp med rekkverk, interiør i teak / eik og originale heiser

Trapperommet er utsmykket av Suvi Nieminen. Foto: EIA

Per Griegs elegante former preger vestibylen. Foto EIA

er vesentlig for å gi bygningen en autentisk materialopplevelse og patina. Detaljer i messing og vegger i malt betong er gjennomgående tema i interiøret gir bygningen vesentlig tidsånd. Materialpaletten i de bevarte delene er solid, flott og helhetlig.

Detaljering i interiøret viser at byggets uttrykk er søkt gjennomført i alle ledd, materialer og stramme former er videreført fra byggets fasader. Interiøret er delikat utformet med subtile og elegante overganger og løsninger.

5.5 Kulturminneverdi interiør

Vestibyle

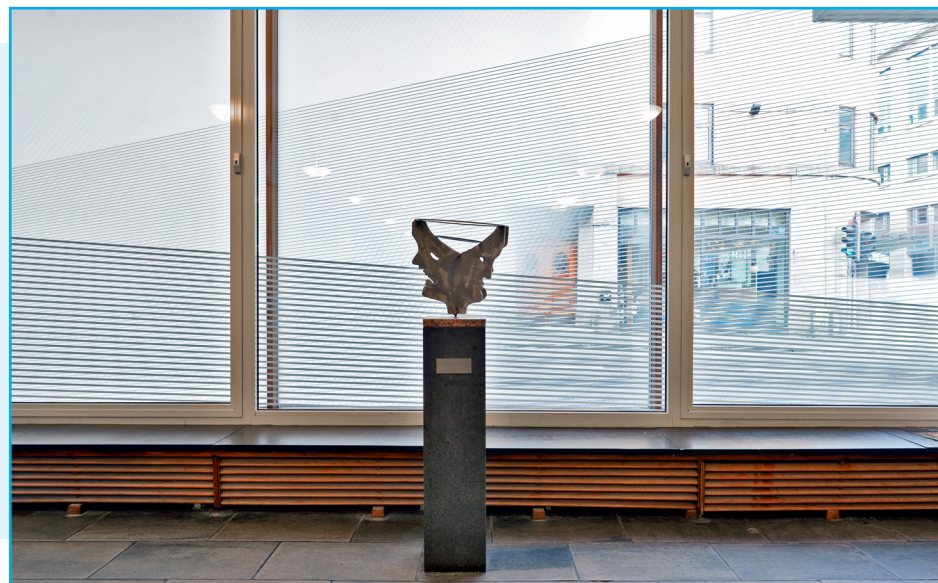
SÅRBARHET

Vestibylens hovedstruktur er i stor grad bevart. Rommets form er beholdt, så også omfang av glass mot hjørnet i fasaden. Rommets opprinnelige komposisjon er endret bl.a. ved at det er satt inn en ny inngangsdør med endrede proporsjoner. Rommets opprinnelige enkelhet gjør at disse i seg selv små inngrepene gjør rommets opprinnelige enkle komposisjon mindre tydelig.

Mange vesentlige originale bygningsdeler er bevart, slik som hovedtrappen med rekkverk i messing/eik og de to originale heisene med sitt karakteristiske og tidstypiske utseende.

De originale vinduene i teak er supplert med nyere innervindu. Benken under vinduene er original. Foto EIA

Av den opprinnelige materialpaletten inngår også det bevarte skifer-gulvet, sammen med de malte betongveggene og den stedbyggede benken langs glassfasaden.

Enkelte elementer er endret. Den opprinnelig malte betonghimlingen er underkledd med himlingsplater i 2016. Dørene er i hovedsak skiftet ut med nye dører.

Huset fikk ny inngang med vindfang ved renovering for UiB i 1995. Foto: EIA

De originale heisdørene gir vestibylen et tydelig preg av 1950-tallet. Foto: EIA

Vestibyle

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	VEDLIKEHOLD / TILTAK
Gulv	Originalt gulv, Oppdalskifer i fallende lengder. Oljet overflate. Original sokkel-list i skifer.	 <p><i>Mindre utbedringsarbeider er vedlikehold. Inngrep som berører opprinnelige materialer skal utføres etter antikvariske prinsipper (kap. 4, vernebestemmelser), og er definert som tiltak.</i></p>
Himling	Trolig originalt malt betonghimling over dagens nedhengte systemhimling.	
Yttervegger	Malt betong.	
Innervegger	Malt betong.	
Hoved-inngangsdør	Se fasader: dører.	
Øvrige dører	Samtlige dører er skiftet ut i nyere tid.	
Heis	Originale, karakteristiske heisdører. Dører utsmykket med spiler i stål, malt. Håndtak i messing. Fin dørpumpe i gulv i krom og messing.	
Trapp	Se eget kapittel.	
Belysning	Nedhengte lamper i vestibyle i glass og stål. Alder er usikker, trolig av nyere dato etter eller samtidig som innføring av systemhimling.	
Fast inventar	Flott, original sittebenk langs vindu mot Christies gate over radiatorer. Elegant detaljert rist i teak i front for luft. Skruer i messing. Sort steinhelle oppå benk.	

5.5 Kulturminneverdi interiør

Trappehall

SÅRBARHET

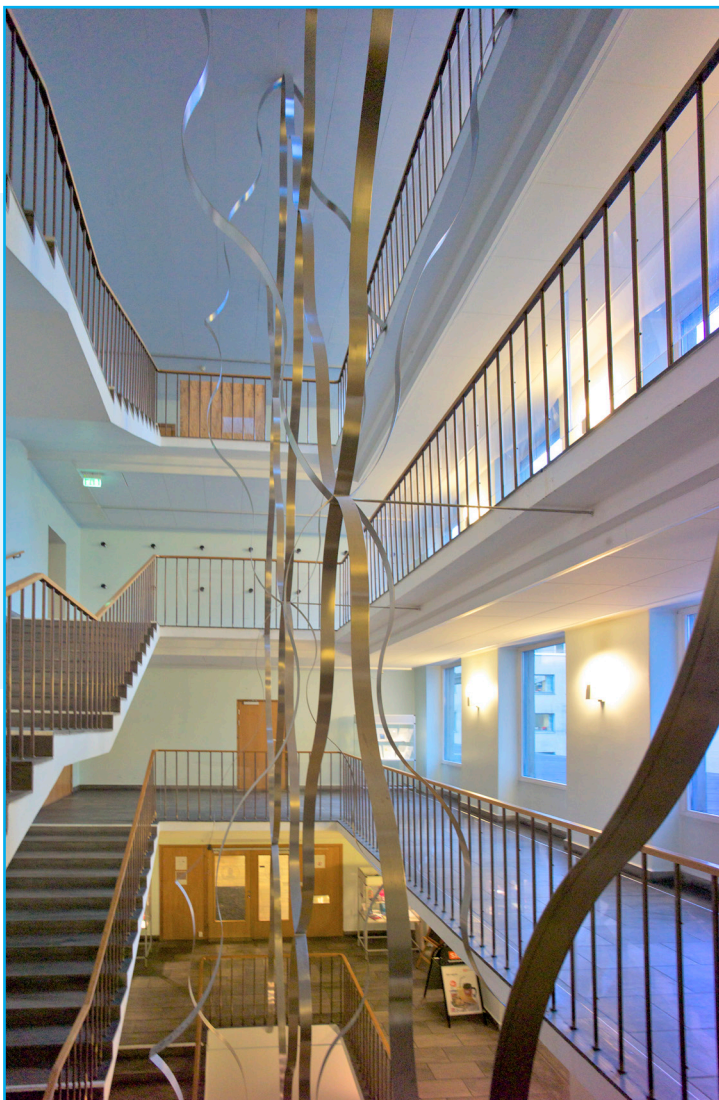
Arkitektens vakkert formede trapp fortsetter i enklere utforming mot kjelleren. Foto: EIA

Den originale trappen over fem etasjer samt kjeller er bevart. Dette gjelder både den konstruktive kjernen i jernbetong, samt originale skifertrinn og rekkverk med balustre av messing og håndløper i eik.

Trappen danner et fem etasjer høyt, markant sentralrom som får tilført dagslys gjennom glassvegger mot det indre gårdsrommet. De originale høyreiste dørene på langsiden er vesentlige i rommets komposisjon.

Slik rommet fremstår, godt bevart med sin enkle og solide materialpalett i skifer, eik og messing gir det et godt tidsbilde fra sein-funksjonalismen.

Suvi Nieminens hengende stålskulptur fra 1997 setter preg på trapperommet i dag.

Vinduer i vegg mot bakgård gir dagslys til trapperommet. Foto: EIA

Nyere akustisk himling over trapperommet. Foto: EIA

Vrimlearealet er stort i trappehallen. Foto: EIA

Trappehall

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	VEDLIKEHOLD / TILTAK
Konstruksjon	Originale, slanke og plass-støpte betongkonstruksjoner med malt overflate.	▶
Gulv	Opp- og inn-trinn i oppdalskifer. Inntrinn i flott, hel skiferhelle. Originale sokkel-lister i skifer.	▶
Himling	Underside av trapp i malt betong. Nyere systemhimling på repos. Originale, forseggjorte og elegante trappings i betonghimling synlig rundt trapp. Røykluke i senter av himling over trapperom, av nyere alder.	▶
Vegger	Malt betong. Originale sokkel-lister i skifer langs vegger.	▶
Rekkverk	Tidstypisk 50-talls rekkverk med enkel og spinkel oppbygging av patinerte messingbalustere. Slank håndløper i eik, lakkert overflate. Rekkverket er i nyere tid sikret på repos med påskrudde plater i plexiglass, da det er mer enn 10 cm mellom balustere.	▶
Dører	Samtlige dører er skiftet ut i nyere tid.	▶
Heis	Se under heis, Vestibyle.	▶
Belysning	Nyere vegg-lamper i plastmateriale, mulig kopier av originale lamper. Lampene er like, men av varierende alder.	▶

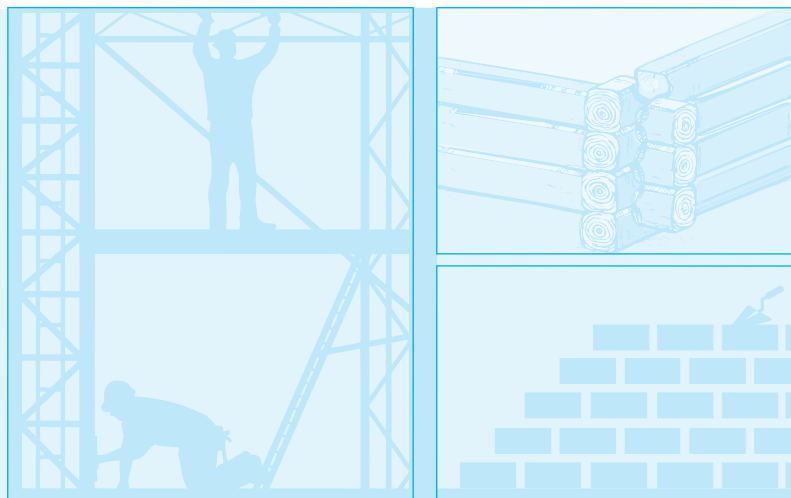
Mindre utbedringsarbeider er vedlikehold. Inngrep som berører opprinnelige materialer skal utføres etter antikvariske prinsipper (kap. 4, vernebestemmelser), og er definert som tiltak.

5.5 Kulturminneverdi interiør

Konstruksjoner generelt

SÅRBARHET

Vi har gode kilder til originale konstruksjoner i byggemeldingsskjema der konstruksjoner er beskrevet og i tegninger.

I tråd med tidens praksis er det betong som gjelder når det kommer til valg av konstruksjonsmateriale. Betong benyttes i fundamenter, søyler, vegger, etasjeskillere, trapper og tak.

I det store glasstaket er det benyttet konstruksjoner av jern, som bærer glasstaket med trådglass.

De fleste originale konstruksjonene er i hovedsak bevart, med små tilpasninger til nye tilføyelser. De største endringene er på tak, ombygginger i gatefasade, utvidelse av kantine og ombygging i bibliotek.

Konstruksjoner generelt

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	VEDLIKEHOLD / TILTAK
Fundament	Originale fundamenter av betong, slemmet og påsmurt goudrouen (tettmiddel). Kjeller støpt vanntett med membranisolering.	 <p><i>Mindre utbedringsarbeider er vedlikehold. Inngrep som berører opprinnelige materialer skal utføres etter antikvariske prinsipper (kap. 4, vernebestemmelser), og er definert som tiltak.</i></p>
Yttervegger	Originale støpte vegger av 20 cm jernbetong, innvendig isolert med 10 cm isolasjon. Originale natursteinsplater på fasaden.	
Innervegger	Originale trappevegger av jernbetong. Originale skillevegger av ¼ steins tegl og 2" bindingsverk med glassvatt og ildfaste plater på begge sider.	
Etasjeskillere	Originale dekker av jernbetong, underlagsmasse og linoleum. Overflater er i varierende grad skiftet ut.	
Trapp	Originale trapper støpt i jernbetong.	
Takkonstruksjon	Det originale støpte betongtaket er bevart. Det originale glasstaket er skiftet ut med dagens i 1995.	
Trapp	Original tekking av isolasjon og takpapp ble skiftet ut i 1995. Kobbtekking er fra 1995.	

Originale bygningsdeler/deler av primærkonstruksjon har svært høy antikvarisk verdi.

5.5 Kulturminneverdi interiør

Kunsten i huset Fresken

Freske av Olav Ansgar Larsen fra 1952, i en av korridorene i 3. etasje. Foto: EIA

Et kunstverk har vært i Christies gate 12 siden bygningen ble tatt i bruk av Bergen Trygdekasse i 1952. Den tolv meter lange mytologiske fresken som løper langs en av korridorene i Psykiatrisk poliklinikk i tredje etasje, var opprinnelig plassert i Trygdekassens spisesal. Fresken er malt av Olav Ansgar Larssen (1897-1967) og viser mennesker, dyr og planter utendørs blant busker, trær og mange fugler. Flere av figurene er hentet fra

gresk mytologi i denne utsmykningen som handler om naturens bidrag til sunnhet og god helse.

Fresken har hatt en viktig plass i bygningens historie og er med på å øke bygningens kulturhistoriske verdi. Som utsmykning i et offentlig rom, tilhører den også byens freskohistorie. Olav Ansgar Larssen bidro til denne

Fresken var opprinnelig plassert i Trygdekassens spisesal. Foto: EIA

også som assistent for Axel Revold under fresko-utsmykningene i Børshallen. Senere assisterte han under avdekkingen av freskobilder i Mariakirken. En tid drev Larsen dessuten freskoskole i Bergen. Han var dessuten en av initiativtakerne til Vestlandsutstillingen som ble etablert i 1922.

Fresken i Christies gate 12 er i dag delvis beskyttet av et rekkverk langs den sterkt trafikkerte korridoren. Men dette hindrer ikke slitasje fra ferdsl og opphold ved utsmykningen. Fresken er skadet, bildet smuldrer opp og trenger restaurering. Den øverste delen av fresken er dekket av et nedsenket tak. Dagens belysning i korridoren yter ikke utsmykningen rettferdighet.

5.5 Kulturminneverdi interiør

Nexus

Nexus av Suvi Nieminen. Foto: EIA

Suvi Nieminen skulpturinstallasjon Nexus dominerer trapperommet som strekker seg fra første til femte etasje. Det åpne rommet er fylt med skulpturelle stålbånd som bølger inn og ut og som samles til et knippe mellom hver etasje. Båndene er festet til taket og til etasjeskiftene. Skulpturen gir karakter til rommet og spiller på lag med det modernistiske

formspråket i bygningen. En annen del av utsmykningen er plassert på en av kortveggene i trapperommet. Her er veggen kledd med knotter formet som timeglass. I kantinen henger to serier med grafiske blad av Suvi Nieminen (1957-).

Andre utsmykninger

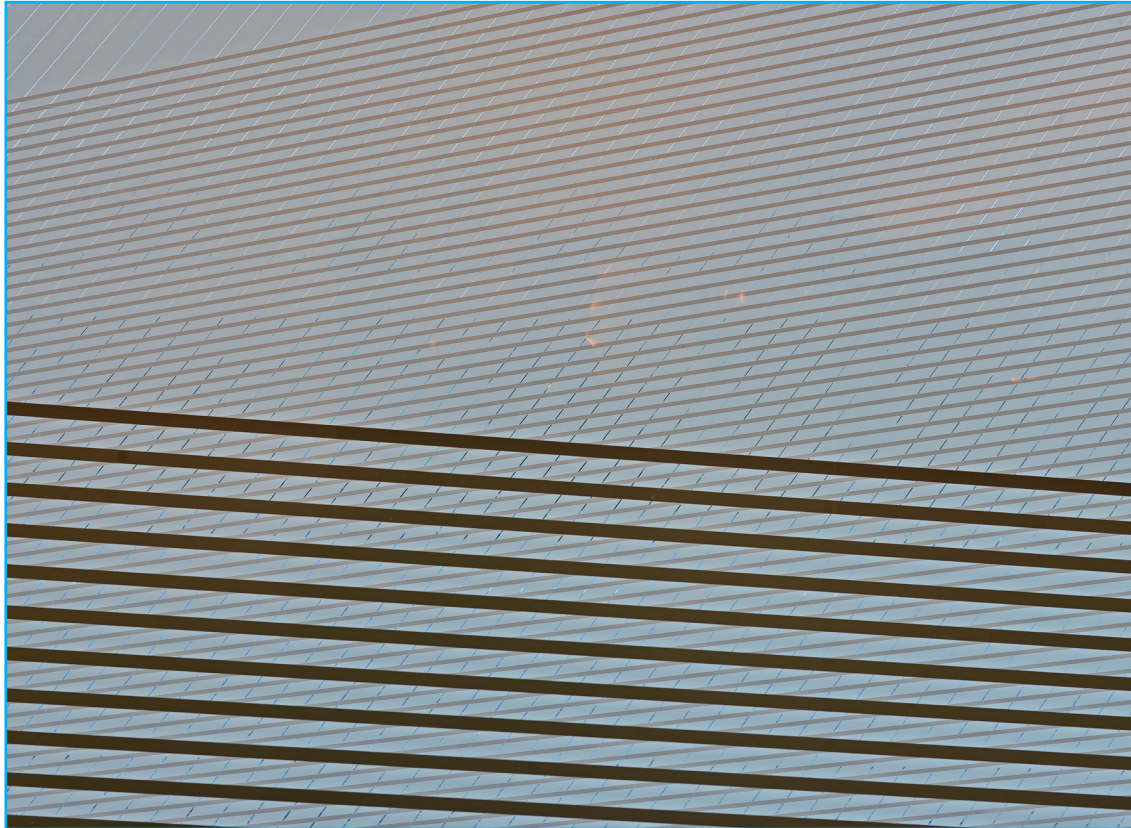

Maleri av Marit Victoria Wulff Andreassen, kantine. Foto: EIA

12 akrylmalerier av Kjartan Slettemark (1932-2008) har sin plass i en korridor i 1. etasje. Bildene med tittelen *Kjerringa med staven* er resultat av en performance Slettemark hadde på Muséplassen i 1996.

I kantine dekker et maleri av Marit Victoria Wulff Andreassen (1971-) en stor vegg. I vestibylen står en skulptur av Rados Dedic (1946-1999), en gave til huset fra Arild Haaland.

De store vinduene i første etasje ut mot Christies gate og Lars Hilles gate er dekket av en folie-utsmykning som i tillegg til å ha et kunstnerisk uttrykk, erstatter de tidligere gardinene. Dekoren på folien har et mønster som hindrer innsyn, men samtidig gir husets brukere en viss kontakt med livet ute på gaten. Slik blir bygningens intensjon om åpenhet til og nærkontakt med bylivet på gateplanet ivaretatt. Den stramme dekoren

Utsnitt av grafiske motiv i hvit folie laget av kunstneren Rasmus Brinch. Se også side 27. Foto: EIA

Temporær gatekunst. Foto: Sverre Sivertsen

i vindusfeltene spiller på lag med bygningens arkitektur. Utsmykningen er utført av kunstneren Rasmus Brinch (1975-) på oppdrag fra Estetisk utvalg.

Deler av fasaden mot Lars Hilles gate har i 2015 og 2016 blitt brukt til temporær utsmykking i form av gatekunst. Psykologistudentenes hjelpeorganisasjon PsychAid har vært oppdragsgiver for gatekunsten i forbindelse med årlige innsamlingsaksjoner. I 2015 samarbeidet PsykAid med

UNICEF til inntekt for barn i syriske flyktningeleirer. Da malte signaturen BART et stort bilde på fasden mot Lars Hilles gate. I 2016 var Blå Kors samarbeidspartner om en aksjon mot mobbing. Gatekunstnerne AFK og Teg malte da hvert sitt bilde på veggen.

Riksantikvaren har godkjent både gatekunsten og utsmykningen av vinduene i første etasje.

5.6 Beskrivelse utomhus

Foto: EIA

Denne bygningen er og har alltid vært viktig i bybildet. Første etasje, med sitt inntrukne inngangsparti og store glassflater i gulvhøyde, oppleves til dels som en fortsettelse av fortauet utenfor. Denne symbiosen mellom byen og bygningen var enda sterkere da Christies gate 12 inneholdt en overbygget bensinstasjon med innkjøring fra Lars Hilles gate.

Fortauet langs Christies gate er tak over kjellerrom i bygningen. Disse får lysinnslipp gjennom flere felt med glassbyggestein plassert inntil husveggen i fortauet.

Den temporære kunsten som tillates på husveggen mot Lars Hilles gate uttrykker ønske om at denne sentrale bygningen også på denne måten skal være en kulturfaktor i byen og bidra til opplevelse.

Mot bakgården er det bygget et uterom som tak over det arealet som opprinnelig var bensinstasjon og parkeringsplass. Hit er det utgang fra dagens kantine til en møblert uteplass som er belagt med betongstein.

6 SKJEMA: VØL OG VERN

Vernerapport for enkle tiltak i bygg. Skjema vøl og vern. UIB			
Dato:			
Formål med tiltaket:			
Byggnavn:	Etg.:	Romnr.:	
Adresse:	Objektnr. i LVP:	Kompleks:	
Bakgrunn for tiltak:			
Tegning		Tegning	
Bilde		Bilde	
Bilde		Bilde	

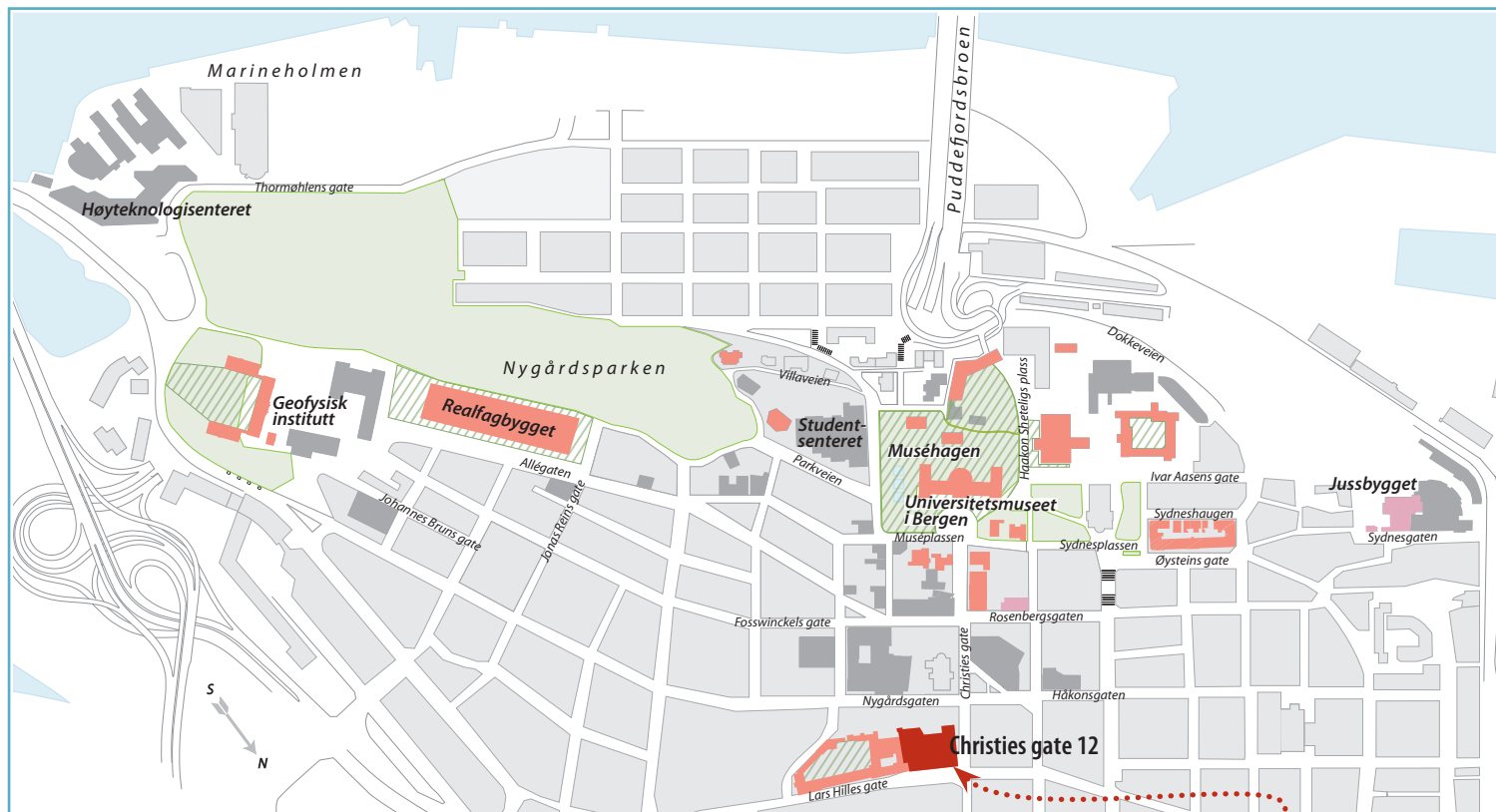
Side 1

Vernerapport for enkle tiltak i bygg. Skjema vøl og vern. UIB
Vernehensyn:
Eksisterende forhold:
Planlagt løsning med fokus på endring:
Antikvarisk vurdering (fylles ut av kulturminneansvarlig):

Side 2

← Dette er skjemaet du bruker ved tiltak og endring. Se kap. 4.3: Hvem gjør hva.

7 KART

- = Christies gate 12
- = Fredet UiB bygg
- = Verneklasse 2 UiB bygg
- = Fredet UiB hage
- = Andre UiB bygg

 Bjørn Christiansens hus – Psykologibygget – Christies gate 12

8 KILDER

- Bergen byleksikon
- Forland, Astrid og Haaland Anders (1996): *Universitetet i Bergens historie. Bind 1*
- Fotomuseum Bergen
- Gjerstad, Jo (2000/2004): *Nygårdsgatens krønike 1 og 2*. Bodoni forlag
- Gjesdal, Carl O. Gram (1982): *Byuniversitetet på berget. Flanerende ferd fra Florida til Dragefjellet*
- Grung, Truls (1997): *Arkitekt Per Grieg – stor kunstner, stort menneske*. John Grieg AS
- Lexau, Siri Skjold (2015): *Et universitetsområde for fremtiden – Nygårdshøyden i Bergen*. Nordlit 36/2015 pp. 143-164
- Madsen, Stephan Tschudi (1970): *Et jubileumsønske for Bergen. Nygårdshøyden i fortid og fremtid*
- Meyer, Siri: *Presentasjon kunstprosjekt for vindusfasade Det Psykologiske Faktultet*
- Nordhagen, Per Jonas (2004): *På universitetets grunn. Nygårdshøydens arkitekturhistorie 1860-2000*
- Riksantikvaren: *NB! – Nasjonale kulturhistoriske bymiljøer*
- Statsbygg (1997): *Ferdigmelding nr. 520/1997. Prosjekt nr. 93032 Universitetet i Bergen, Bjørn Christiansens hus, Det psykologiske fakultet, Christies gate 12*
- Store norske leksikon om Per Grieg

Komplett byggesaksmappe fra Bergen byarkiv

LVP, Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer, kapittel 9, Fredede eiendommer i landsverneplan for Kunnskapsdepartementet. Vedlegg 27

LINK TIL LYDIA, BYGG OG DRIFTSINFORMASJON MED TEGNINGER OG FOTO:

[http://skuld.UiB.no/Prog/Lydia/Lydia/UiB/DOKUMENT/100 Struktur maler/Mappestruktur og forside/Forside/308/Bygg og driftsinformasjon 2016.htm](http://skuld.UiB.no/Prog/Lydia/Lydia/UiB/DOKUMENT/100%20Struktur%20maler/Mappestruktur%20og%20forside/Forside/308/Bygg%20og%20driftsinformasjon%202016.htm)

UTGIVER UNIVERSITETET i BERGEN ved Eiendomsavdelingen (EIA)
TEKST / FAKTA Eva Røyrane EIA UiB / Åse Tveitnes EIA UiB / Aina Lille-Langøy b+b arkitekter
REDAKTØR Åse Tveitnes EIA UiB
WEBANSVARLIG Svein Bjarne Langvad EIA UiB
GRAFISK DESIGN UiB / Bente Ljones STAUT DESIGN
FOTO / ELEMENT UiB / Thomas Vindal Christensen EIA UiB / b+b / arkiv / Colourbox
TRYKK BODONI Miljømerket trykksak 2041 0699
BERGEN 2018

ISBN

978-82-93674-27-6 Bjørn Christiansens hus – Christies gate 12 Bygg 10210 / Kompleks 9900492 Forvaltningsplan UiB 2018 (digital)

